

Leveringsvoorwaarden voor de Grafimediabranche

Gedeponeerd op 5 januari 2022 onder nummer 1/2022 ter griffie van de Rechtbank Amsterdam

Inhoud

Artikel 1: Definities.....	2
Artikel 2: Toepasselijkheid.....	2
Artikel 3: Aanbiedingen.....	3
Artikel 4: Totstandkoming van overeenkomsten en annulering	3
Artikel 5: Prijs.....	4
Artikel 6: Prijswijzigingen	4
Artikel 7: Betalingstermijn	5
Artikel 8: Wijze van levering; eigendomsvoorbehoud	7
Artikel 9: Termijn van levering	8
Artikel 10: Onderzoek bij aflevering.....	9
Artikel 11: Zet-, druk- of andere proeven.....	10
Artikel 12: Afwijkingen	10
Artikel 13: Duurovereenkomsten; periodieke uitgaven.....	11
Artikel 14: Intellectueel eigendom etc.....	11
Artikel 15: Eigendom productiemiddelen etc.	13
Artikel 16: Eigendom opdrachtgever, pandrecht	13
Artikel 17: Door de opdrachtgever aangeleverde materialen, producten, specificaties en	13
Artikel 18: Overmacht	15
Artikel 19: Aansprakelijkheid	15
Artikel 20: Beveiliging	17
Artikel 21: Verwerking van persoonsgegevens	17
Artikel 22: Geheimhouding	18
Artikel 23: Vervaltermijnen.....	18
Artikel 24: Ontbinding	18
Artikel 25: Toepasselijk recht	19

Artikel 1: Definities

In deze leveringsvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. Opdrachtgever:**
de natuurlijke of rechtspersoon die aan de leverancier opdracht heeft gegeven tot de vervaardiging, c.q. levering van zaken, het leveren van diensten of tot het verrichten van werkzaamheden;
- b. Leverancier:**
de natuurlijke of rechtspersoon die de opdracht als bedoeld onder a heeft aanvaard of een aan een mogelijke opdracht voorafgaand aanbod heeft uitgebracht, dan wel anderszins met de opdrachtgever een overeenkomst is aangegaan;
- c. Overeenkomst:**
iedere overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever ter zake de vervaardiging c.q. levering van zaken, het leveren van diensten of het verrichten van werkzaamheden;
- d. Aanbod/aanbieding:**
ieder aanbod van de leverancier tot het aangaan van een overeenkomst;
- e. Informatiedragers:**
magnetische banden en schijven, optische schijven en alle andere middelen bestemd voor het met behulp van apparatuur vastleggen, bewerken, verzenden of vereenvoudigen dan wel openbaar maken van teksten, beelden of andere gegevens, een en ander in de meest ruime betekenis van het woord;
- f. KVGO:**
Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen, statutair gevestigd te Schiphol-Rijk.
- g. Persoonsgegevens:**
persoonsgegevens in de zin van art. 4 lid 1 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG en AVG);
- h. Verwerken/Verwerking van persoonsgegevens:**
verwerking in de zin van de art 4 lid 2 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG en AVG).

Artikel 2: Toepasselijkheid

1. Deze leveringsvoorwaarden zijn van toepassing op de totstandkoming, de inhoud en de nakoming van alle tussen de leverancier en de opdrachtgever gesloten overeenkomsten, dan wel aanbiedingen, aanvaarding, orderbevestigingen en andere (rechts)handelingen van de leverancier, al dan niet in elektronische vorm.
2. Algemene (inkoop-)voorwaarden van de opdrachtgever zijn slechts van toepassing indien uitdrukkelijk en schriftelijk is overeengekomen dat deze met uitsluiting van deze leveringsvoorwaarden op de overeenkomst tussen partijen van toepassing zullen zijn. Aanvaarding op deze wijze van de toepasselijkheid van de (inkoop-)voorwaarden van de opdrachtgever op een overeenkomst brengt in geen geval met zich mee dat die voorwaarden stilzwijgend ook op enige nader gesloten overeenkomst van toepassing zijn.
3. Indien deze leveringsvoorwaarden van toepassing zijn geweest op enige overeenkomst, zijn deze automatisch – zonder dat dit nog afzonderlijk tussen partijen overeengekomen behoeft te worden – van toepassing op iedere nadien gesloten overeenkomst tussen partijen, tenzij ter zake de betreffende overeenkomst uitdrukkelijk en schriftelijk tussen partijen anders is overeengekomen.
4. Indien enige bepaling van deze leveringsvoorwaarden nietig is of vernietigd wordt, dan blijven alle overige bepalingen volledig van kracht. Ter vervanging van de nietige of

vernietigde bepalingen zullen nieuwe voorwaarden tussen partijen worden gemaakt die wel rechtsgeldig zijn maar zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke strekking aansluiten.

5. Voor zover een overeenkomst afwijkt van één of meer bepalingen van deze leveringsvoorwaarden, prevaleert het bepaalde in de overeenkomst. De overige bepalingen van deze leveringsvoorwaarden blijven in dat geval onverminderd op de overeenkomst van toepassing.
6. Indien van deze leveringsvoorwaarden vertalingen zijn uitgegeven, geldt dat de versie in de Nederlandse taal prevaleert boven de versie(s) in een andere taal.

Artikel 3: Aanbiedingen

1. Het enkele uitbrengen van een aanbod al dan niet met aangeduide prijsopgave, begroting, voorcalculatie of soortgelijke mededeling verplicht de leverancier niet tot het sluiten van een overeenkomst met de opdrachtgever.
2. Aanbiedingen van de leverancier zijn steeds vrijblijvend en kunnen slechts zonder afwijkingen worden aanvaard door middel van een schriftelijke mededeling al dan niet op elektronische wijze gedaan. Een aanbod wordt in elk geval geacht te zijn verworpen indien dit niet binnen een maand is aanvaard, tenzij in het aanbod een andere termijn voor acceptatie is vermeld.
3. Kennelijke vergissingen of fouten in het aanbod van leverancier binden de leverancier niet.
4. Een door de opdrachtgever binnen de geldigheidstermijn geaccepteerd aanbod kan door de leverancier gedurende 7 dagen na de datum van ontvangst van de acceptatie door de opdrachtgever worden herroepen, zonder dat dit leidt tot enige verplichting van de leverancier tot vergoeding van eventueel als gevolg daarvan door de opdrachtgever geleden schade.
5. Als de opdrachtgever aan de leverancier met het oog op het uitbrengen van een aanbod gegevens, informatie, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag de leverancier uitgaan van de juistheid hiervan en zal hij zijn aanbod hierop baseren. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens de opdrachtgever verstrekte gegevens, informatie, tekeningen en dergelijke.

Artikel 4: Totstandkoming van overeenkomsten en annulering

1. Met inachtneming van het overige in deze leveringsvoorwaarden bepaalde, komt een overeenkomst slechts tot stand:
  - a) door acceptatie door de opdrachtgever van een aanbod;
  - b) door schriftelijke opdrachtbevestiging van een door de opdrachtgever (mondeling of schriftelijk) verstrekte opdracht anders dan op basis van een aanbod;
  - c) doordat de leverancier feitelijk uitvoering geeft aan een opdracht van de opdrachtgever.
2. De overeenkomst komt in de plaats van en vervangt alle eerdere voorstellen, correspondentie, afspraken of andere communicatie tussen partijen die heeft plaatsgevonden voorafgaand aan het aangaan van de overeenkomst, hoezeer deze ook mogen afwijken van of in strijd zijn met de overeenkomst.
3. Wijzigingen van en/of aanvullingen op de overeenkomst gelden uitsluitend na schriftelijke aanvaarding hiervan door de leverancier. De leverancier is niet gehouden om

wijzigingen en/of aanvullingen van een overeenkomst te aanvaarden en is gerechtigd te eisen dat een afzonderlijke overeenkomst wordt aangegaan. De leverancier is bevoegd eventuele kosten met betrekking tot de wijzigingen van en/of aanvullingen op de overeenkomst aan de opdrachtgever door te belasten.

4. Toezeggingen door en afspraken met ondergeschikten of vertegenwoordigers van de leverancier binden de leverancier slechts tegenover de opdrachtgever indien en voor zover deze toezeggingen en/of afspraken door de leverancier schriftelijk zijn bekrachtigd of bevestigd aan de opdrachtgever.
5. De opdrachtgever is gerechtigd een overeenkomst te annuleren voordat de leverancier met de uitvoering van de overeenkomst is begonnen mits hij de hierdoor voor de leverancier ontstane schade vergoedt. Onder deze schade wordt begrepen de door de leverancier geleden verliezen en gederfde winst en in elk geval de kosten die de leverancier reeds ter voorbereiding van de uit te voeren overeenkomst heeft gemaakt, waaronder maar niet beperkt tot die van gereserveerde productiecapaciteit, ingekochte materialen, ingeroepen diensten en opslag.
6. Annulering van overeenkomsten tot vervaardiging van periodieke uitgaven als bedoeld in artikel 13 is niet mogelijk.

Artikel 5: Prijs

1. In een aanbod of overeenkomst vermelde prijzen luiden in Euro's en zijn – tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven – exclusief kosten voor verpakking, vervoer en andere kosten van verzending, invoerdocumenten, (transport)verzekering(en), reistijd, reiskosten en verblijfskosten en tevens exclusief omzetbelasting en/of andere van overheidswege opgelegde heffingen, van welke aard dan ook.
2. De prijs die de leverancier voor de door hem te verrichten prestatie heeft opgegeven geldt uitsluitend voor de prestatie conform de overeengekomen specificaties.
3. Bij samengestelde aanbiedingen bestaat geen verplichting tot levering van een gedeelte van de totale prestatie tegen het voor dit gedeelte in het aanbod vermelde bedrag of tegen een evenredig gedeelte van de voor het geheel opgegeven prijs.
4. Indien tussen partijen geen prijs is overeengekomen, maar partijen in een jaar voorafgaande aan de overeenkomst een of meerdere overeenkomsten met een gelijke of nagenoeg gelijke inhoud hebben gesloten, zal de prijs op basis van de daarbij gebruikte productiemethoden en gehanteerde calculatietarieven worden berekend, waarbij de prijzen zoals deze van toepassing zijn ten tijde van het aangaan c.q. uitvoeren van de huidige overeenkomst worden gehanteerd.
5. Indien buiten toepassing van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel tussen partijen geen prijs is overeengekomen, indien slechts bij wijze van schatting een prijs is afgegeven of de overeengekomen prijs krachtens deze algemene voorwaarden kan worden gewijzigd, wordt de prijs respectievelijk de wijziging van de prijs bepaald op een in de grafimediabranche als redelijk beschouwd bedrag.

Artikel 6: Prijswijzigingen

1. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen wanneer een of meer van de volgende omstandigheden zich na het sluiten van de overeenkomst voordoen: stijging van de kosten van materialen, halffabrikaten of diensten die voor de uitvoering

van de overeenkomst nodig zijn, stijging van verzendkosten, van lonen, van werkgeverslasten sociale verzekeringen, van de met andere arbeidsvoorwaarden gemoeide kosten, invoering van nieuwe en verhoging van bestaande overheidsheffingen op grondstoffen, energie of reststoffen, een aanzienlijke wijziging in valutaverhoudingen of, in het algemeen, omstandigheden die met een en ander vergelijkbaar zijn.

2. Extra bewerkelijke tekst, onduidelijke kopij, onduidelijke schetsen, tekeningen of modellen, ondeugdelijke informatiedragers, ondeugdelijke computerprogrammatuur of databestanden, ondeugdelijke wijze van aanlevering van de door de opdrachtgever aan te leveren materialen of producten en alle soortgelijke toeleveringen door de opdrachtgever die de leverancier tot meer werkzaamheden of kosten noodzaken dan deze bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs mocht verwachten, zijn grond voor verhoging van de overeengekomen prijs. Ook buitengewone of in redelijkheid onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de te verwerken materialen en producten zijn grond tot verhoging van de overeengekomen prijs.
3. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen indien de opdrachtgever wijziging in de oorspronkelijk overeengekomen specificaties aanbrengt, daaronder begrepen auteurscorrecties of gewijzigde instructies na de ontvangst van werktekeningen, modellen en van zet-, druk- en andere proeven. De leverancier zal binnen de grenzen van het redelijke aan deze wijzigingen meewerken, indien de inhoud van de door hem te verrichten prestatie althans niet wezenlijk van de oorspronkelijk overeengekomen prestatie afwijkt.

Artikel 7: Betalingstermijn

1. Tenzij anders is overeengekomen, dient de opdrachtgever de prijs en de overige krachtens de overeenkomst verschuldigde bedragen te betalen binnen 30 dagen na factuurdatum, zonder zich op enige korting, verrekening of opschorting te kunnen beroepen. De betaling dient evenwel op de door leverancier aangegeven wijze plaats te vinden indien de opdrachtgever een natuurlijk persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Indien niet tijdig is betaald is de opdrachtgever in verzuim zonder dat ingebrekestelling door de leverancier is vereist.
2. De leverancier is gerechtigd bij een overeengekomen aflevering in gedeelten, na aflevering van het eerste gedeelte, naast de betaling van dit gedeelte tevens de betaling te vragen van de voor de gehele levering gemaakte kosten zoals die van zetwerk, litho's en proeven.
3. De opdrachtgever is te allen tijde en ongeacht de overeengekomen betalingscondities, gehouden op eerste verzoek van de leverancier gehele of gedeeltelijke vooruitbetaling te doen en/of zekerheid te stellen voor de voldoening van de krachtens de overeenkomst aan de leverancier te betalen bedragen. De aangeboden zekerheid zal zodanig moeten zijn, dat de vordering met de eventueel daarop vallende rente en kosten behoorlijk gedekt is en dat de leverancier daarop zonder moeite verhaal zal kunnen nemen. Een eventueel later onvoldoende geworden zekerheid zal op eerste verzoek van de leverancier tot een voldoende zekerheid aangevuld dienen te worden. Indien en zolang de opdrachtgever met de door de leverancier verlangde gehele of gedeeltelijke vooruitbetaling en/of zekerheidstelling in gebreke blijft, is de leverancier bevoegd zijn leveringsplicht op te schorten.

4. Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt als in lid 1 van dit artikel bedoeld, is deze wegens de vertraging in de voldoening van het door hem verschuldigde bedrag vanaf de 31^e dag na factuurdatum over dit bedrag de wettelijke handelsrente, of zo van toepassing, de wettelijke rente verschuldigd. De leverancier is bevoegd een twaalfde deel van deze rente in rekening te brengen over elke maand of gedeelte van een maand waarin de opdrachtgever zijn verplichting tot betaling niet volledig is nagekomen.
5. Bij niet tijdige betaling als in lid 1 van dit artikel bedoeld, is de opdrachtgever naast het verschuldigde bedrag en de daarop verschenen rente, gehouden tot een volledige vergoeding van zowel buitengerechtelijke als gerechtelijke incassokosten, daaronder begrepen de kosten voor advocaten, deurwaarders en incassobureaus. De buitengerechtelijke kosten worden gesteld op ten minste 15% van de hoofdsom met rente zulks met een minimum van € 100,00 onverminderd de bevoegdheid van de leverancier om de werkelijke buitengerechtelijke kosten te vorderen indien deze meer bedragen. Ingeval de opdrachtgever een consument is, maakt de leverancier inzake de buitengerechtelijke kosten aanspraak op een bedrag gelijk aan de wettelijk maximaal toegestane vergoeding ter zake buitengerechtelijke incassokosten, zoals is bepaald in en wordt berekend conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten, voorzover het openstaande bedrag – na het intreden van het verzuim – niet alsnog na aanmaning binnen veertien dagen gerekend vanaf de dag gelegen na de dag van aanmaning door de opdrachtgever-consument wordt voldaan.
6. Indien de opdrachtgever in verzuim is met de betaling van enige factuur als bedoeld in lid 1 van dit artikel, zijn ook alle overige openstaande facturen terstond opeisbaar, zonder dat daarvoor een nadere ingebrekestelling vereist is.
7. Door de opdrachtgever gedane betalingen strekken respectievelijk ter afdoening van verschuldigde kosten, rente en vervolgens van opeisbare facturen die het langst openstaan, ook indien de opdrachtgever bij de betaling vermeldt dat de betaling betrekking heeft op een andere factuur.
8. Onverminderd bepalingen van dwingend recht, heeft de opdrachtgever niet het recht zijn betalingsverplichtingen jegens de leverancier op te schorten en/of te verrekenen met betalingsverplichtingen van de leverancier jegens de opdrachtgever.
9. De leverancier is gerechtigd alle vorderingen op de opdrachtgever te verrekenen met iedere schuld die de leverancier aan de opdrachtgever, dan wel aan met de opdrachtgever gelieerde (rechts-)personen, mocht hebben.
10. Alle vorderingen van de leverancier op de opdrachtgever zijn onmiddellijk opeisbaar in de navolgende gevallen:
  - a) indien na het sluiten van de overeenkomst aan de leverancier omstandigheden ter kennis komen die hem goede grond geven te vrezen dat de opdrachtgever niet aan zijn verplichtingen zal voldoen, zulks geheel ter beoordeling van de leverancier;
  - b) indien de leverancier de opdrachtgever gevraagd heeft zekerheid te stellen voor de nakoming als bedoeld in lid 3 van dit artikel en deze zekerheid uitblijft dan wel onvoldoende is;
  - c) in geval van het aanvragen van faillissement of surseance van betaling van de opdrachtgever, liquidatie c.q. overlijden of faillissement van de opdrachtgever of – voor zover de opdrachtgever een natuurlijke persoon betreft – het op de opdrachtgever van toepassing worden van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

Artikel 8: Wijze van levering; eigendomsvoorbehoud

1. Tenzij anders is overeengekomen, geschiedt de aflevering ter plaatse waar de leverancier zijn bedrijf uitoefent. Digitale afleveringen vinden plaats aan het door opdrachtgever daartoe opgegeven e-mailadres, dan wel (voor risico van opdrachtgever) door uploaden op een externe server, dan wel door beschikbaar te stellen op de server van (een hulppersoon van) de leverancier.
2. De leverancier is niet gehouden de (vervaardigde) zaken en of te leveren diensten in gedeelten af te leveren.
3. De opdrachtgever is gehouden zijn volledige medewerking te verlenen aan de aflevering van de krachtens de overeenkomst door de leverancier te leveren zaken of diensten. De opdrachtgever zal ook zonder daartoe te zijn aangemaand in verzuim zijn, indien hij de af te leveren zaken niet na eerste verzoek van de leverancier bij deze ophaalt of, indien van toepassing, weigert de af te leveren zaken in ontvangst te nemen.
4. Iedere levering van zaken door de leverancier aan de opdrachtgever geschiedt onder voorbehoud van de eigendom daarvan totdat de opdrachtgever al hetgeen heeft voldaan waartoe hij uit hoofde van enige overeenkomst is gehouden, met inbegrip van rente en kosten. Tot dat tijdstip is de opdrachtgever gehouden de door de leverancier geleverde zaken gescheiden van andere zaken en duidelijk geïdentificeerd als eigendom van de leverancier te bewaren en deugdelijk te verzekeren en verzekerd te houden.
5. Ingeval van levering van zaken aan de opdrachtgever op een ander grondgebied dan Nederland, dan geldt ten aanzien van de betreffende zaken – indien en zodra deze zich op het grondgebied van het betreffende land bevinden – in aanvulling op het in lid 4 hiervoor vermeld eigendomsvoorbehoud naar Nederlands recht tevens een eigendomsvoorbehoud zoals vermeld in lid 4 hiervoor naar het recht van het betreffende land, met dien verstande dat ten aanzien van de overeenkomst voor het overige bij uitsluiting Nederlands recht van toepassing is.
6. Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag de opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitoefening niet bezwaren of vervreemden.
7. Nadat de leverancier zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. De opdrachtgever staat de leverancier toe de plaats te betreden waar de zaken zich bevinden.
8. Indien vervoer van de af te leveren zaken is overeengekomen, geschiedt dit voor rekening van de opdrachtgever. Tot de kosten verband houdend met het vervoer worden in ieder geval gerekend uit- en invoerrechten, inkларingskosten, belastingen en eventuele andere met het vervoer en de levering van de zaken door de leverancier gepaard gaande lasten van overheidswege, van welke aard ook. Tenzij schriftelijk anders tussen partijen is overeengekomen.
9. Het risico voor de aan de opdrachtgever te leveren zaken gaat op hem over af magazijn van de leverancier, dan wel het magazijn van een door de leverancier ingeschakelde derde, tenzij in de overeenkomst expliciet anders is overeengekomen. Alle zaken worden te allen tijde voor risico van de opdrachtgever getransporteerd. Tenzij de opdrachtgever de leverancier tijdig verzoekt de zaken tijdens het vervoer voor rekening van de opdrachtgever te verzekeren (en/of anders in de overeenkomst is bepaald), worden de zaken door of namens de leverancier onverzekerd getransporteerd.

Onder vervoer wordt mede begrepen transmissie van data met behulp van enig technisch middel.

10. De leverancier heeft aan zijn leveringsplicht voldaan door de zaken op het overeengekomen tijdstip in zijn magazijn, dan wel het magazijn van een door de leverancier ingeschakelde derde, aan de opdrachtgever ter beschikking te stellen. Het door of namens de opdrachtgever ondertekende afleveringsdocument en/of bijbehorende bijlagen van de vervoerder levert volledig bewijs op van de aflevering door de leverancier van de in het afleveringsdocument en/of bijbehorende bijlagen vermelde zaken.
Het aannemen van zaken van de leverancier door de vervoerder geldt als bewijs dat deze in uiterlijk goede staat verkeerden, tenzij het tegendeel uit de vrachtbrief of het ontvangstbewijs blijkt.
11. De leverancier is niet gehouden de te leveren zaken op te slaan, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen. Indien de opdrachtgever weigert de ter aflevering aangeboden c.q. ter beschikking gestelde zaken in ontvangst te nemen, zal de leverancier de betreffende zaken evenwel gedurende 14 dagen na de datum van aanbidding opslaan op een door hem te bepalen locatie. Na het verstrijken van deze termijn is de leverancier niet langer verplicht om de door de opdrachtgever bestelde zaken ter beschikking van de opdrachtgever te houden en is hij gerechtigd om de zaken aan een derde te verkopen of anderszins daarover te beschikken. De opdrachtgever blijft niettemin gehouden de overeenkomst na te komen door de betreffende zaken op eerste verzoek van de leverancier af te nemen tegen de overeengekomen prijs, terwijl de opdrachtgever tevens verplicht is de schade van de leverancier te vergoeden die voortvloeit uit de eerdere weigering van de opdrachtgever om de betreffende zaken in ontvangst te nemen, waaronder begrepen opslag- en transportkosten.

Artikel 9: Termijn van levering

1. Een door de leverancier opgegeven termijn van levering heeft, tenzij schriftelijk en uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het een uiterste termijn betreft, slechts een indicatieve strekking. De leverancier is, ook bij een overeengekomen uiterste termijn, eerst in verzuim nadat de opdrachtgever hem schriftelijk in gebreke heeft gesteld. Overschrijding van de overeengekomen termijn van levering geeft in geen geval recht op schadevergoeding. Ook heeft de opdrachtgever ingeval van ontbinding van de overeenkomst geen recht op schadevergoeding, tenzij de overschrijding van de redelijke termijn die bij de ingebrekestelling is gesteld het gevolg is van opzet c.q. grove schuld van de leverancier.
2. De binding van de leverancier aan een overeengekomen uiterste termijn van levering vervalt indien de opdrachtgever wijziging in de specificaties van het werk, de zaak c.q. het product of de dienst wenst of het bepaalde in lid 1 van artikel 11 van deze voorwaarden niet nakomt, tenzij de geringe betekenis van de wijziging of het geringe oponthoud de leverancier in redelijkheid niet noodzaakt tot wijziging van de aanvankelijk door hem planmatig in de tijd vastgestelde inzet van productiecapaciteit.
3. De opdrachtgever is bij de uitvoering van de overeenkomst door de leverancier gehouden al datgene te doen, dat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige levering door de leverancier mogelijk te maken, zulks in het bijzonder door het onverwijld beantwoorden van vragen van de leverancier, het voorkomen van gebrekkige

toeleveringen als bedoeld in lid 2 van artikel 6 en door het in acht nemen van het bepaalde in lid 1 van artikel 11 en de leden 1 en 2 van artikel 17 van deze leveringsvoorwaarden.

4. Bij niet-naleving door de opdrachtgever van het in het vorige lid van dit artikel en het in lid 3 van artikel 7 bepaalde, is een overeengekomen uiterste termijn van levering niet meer bindend en is de opdrachtgever in verzuim zonder dat schriftelijke ingebrekestelling door de leverancier nodig is. De leverancier is alsdan, onverlet de hem krachtens de wet toekomende rechten, bevoegd de nakoming van de overeenkomst op te schorten totdat de opdrachtgever dit verzuim heeft hersteld. Daarna zal de leverancier de overeenkomst alsnog binnen een redelijke termijn uitvoeren.
5. Ook als sprake is van opschorting van de verplichtingen door de leverancier wegens een andere dan de hiervoor in lid 4 bedoelde tekortkoming van de opdrachtgever wordt de termijn van levering verlengd met de duur van de opschorting.

Artikel 10: Onderzoek bij aflevering

1. De opdrachtgever is gehouden met bekwame spoed na aflevering te onderzoeken of de leverancier de overeenkomst deugdelijk is nagekomen en is voorts gehouden de leverancier er terstond schriftelijk, al dan niet via digitale weg, van in kennis te stellen, zodra hem het tegendeel blijkt. De opdrachtgever dient dit onderzoek en de desbetreffende kennisgeving te doen binnen uiterlijk 14 dagen na aflevering.
2. De leverancier is steeds gerechtigd een nieuwe deugdelijke prestatie in de plaats van een eerdere ondeugdelijke prestatie te stellen, tenzij het verzuim niet herstelbaar is.
3. De nakoming van de overeenkomst geldt tussen partijen als deugdelijk indien de opdrachtgever in gebreke is gebleven het onderzoek of de kennisgeving bedoeld in lid 1 van dit artikel tijdig te doen.
4. Indien de in het eerste lid van dit artikel bedoelde termijn van 14 dagen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ook voor een zorgvuldig en alert opdrachtgever als onaanvaardbaar kort moet worden beschouwd, zal deze termijn worden verlengd tot uiterlijk het eerste moment waarop het onderzoek respectievelijk het in kennis stellen van de leverancier voor de opdrachtgever redelijkerwijs mogelijk is.
5. De prestatie van de leverancier geldt in elk geval tussen partijen als deugdelijk, indien de opdrachtgever het geleverde of een gedeelte van het geleverde in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren .
6. Onverminderd bepalingen van dwingend recht schorten klachten van welke aard dan ook ten aanzien van de uitvoering door de leverancier van de overeenkomst c.q. de deugdelijke nakoming daarvan door de leverancier, de betalingsverplichting van de opdrachtgever niet op. Klachten van welke aard dan ook kunnen slechts schriftelijk ter kennis van de leverancier worden gebracht.
7. Onverminderd bepalingen van dwingend recht rust op de leverancier geen enkele verplichting met betrekking tot een ingediende vordering indien de opdrachtgever niet aan al zijn verplichtingen jegens de leverancier (zowel financieel als anderszins) tijdig en volledig heeft voldaan.
8. Een vordering betreffende een door de leverancier geleverde zaak en/of verrichte werkzaamheden c.q. verrichte diensten kan geen invloed hebben op eerder geleverde of

nog te leveren zaken en/of werkzaamheden c.q. diensten, ook niet indien deze te leveren zaken en/of werkzaamheden c.q. diensten zijn of zullen worden geleverd ter uitvoering van dezelfde overeenkomst.

9. Indien zaken ontbreken bij de aflevering, dient de opdrachtgever dat binnen 7 dagen na aflevering aan de leverancier schriftelijk te melden. Bij een melding na verloop van deze termijn worden de ontbrekende zaken niet gecrediteerd aan de opdrachtgever, noch worden de zaken kosteloos alsnog bij de opdrachtgever afgeleverd.

Artikel 11: Zet-, druk- of andere proeven

1. De opdrachtgever is gehouden de door hem al dan niet op zijn verzoek van de leverancier ontvangen zet-, druk- of andere proeven zorgvuldig op fouten en gebreken te onderzoeken en deze met bekwame spoed gecorrigeerd of goedgekeurd aan de leverancier terug te zenden.
2. Goedkeuring van de proeven door de opdrachtgever geldt als erkenning dat de leverancier de aan de proeven voorafgaande werkzaamheden juist heeft uitgevoerd.
3. De leverancier is niet aansprakelijk voor afwijkingen, fouten en gebreken die onopgemerkt zijn gebleven in door de opdrachtgever goedgekeurde of gecorrigeerde proeven.
4. Elke op verzoek van de opdrachtgever vervaardigde proef wordt naast de overeengekomen prijs in rekening gebracht, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen dat de kosten van deze proeven in de prijs zijn inbegrepen.

Artikel 12: Afwijkingen

1. Afwijkingen tussen enerzijds het geleverde werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten en anderzijds het oorspronkelijke ontwerp, tekening, kopij of model respectievelijk de zet-, druk-, of andere proef, kunnen geen reden vormen voor afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding, indien zij van geringe betekenis zijn.
2. Bij een beoordeling van de vraag of afwijkingen in het totaal van het werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten al dan niet als gering moeten worden beschouwd, wordt daaruit een representatieve steekproef in aanmerking genomen, tenzij het individueel bepaalde zaken c.q. werkzaamheden/diensten betreft.
3. Afwijkingen die, alle omstandigheden in aanmerking genomen, in redelijkheid geen of een ondergeschikte invloed op de gebruikswaarde van het werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten hebben, worden steeds geacht afwijkingen van geringe betekenis te zijn.
4. Opdrachtgever houdt rekening met het feit dat kleuren van drukwerkproducten en opmaakbestanden, zoals weergegeven in (digitaal) vervaardigde drukproeven of zoals getoond op een beeldscherm, in zekere mate zullen afwijken van de kleur van het drukwerk na productie. Ook dergelijke afwijkingen kunnen geen reden vormen voor afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding.
5. Tenzij uitdrukkelijk en schriftelijk anders is overeengekomen zijn meer- of minderleveringen ten opzichte van het overeengekomen aantal toegestaan indien zij niet meer of minder bedragen dan de volgende percentages:

- oplage tot 20.000 eenheden: 10%
- oplage van 20.000 en meer: 5%

Ten aanzien van meer- of minderleveringen van verpakkingsdrukwerk, etiketten en kettingformulieren is evenwel steeds een percentage van 10% toegestaan. Het meerdere of het minder geleverde aantal wordt in rekening gebracht respectievelijk verrekend.

6. Ten aanzien van de kwaliteit en het gramgewicht van papier en karton worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt de afwijkingen die zijn toegestaan krachtens de tolerantienormen vermeld in de Algemene leveringsvoorwaarden van de Vereniging van Papiergroothandelaren.
De desbetreffende voorwaarden liggen bij de leverancier ter inzage. De leverancier zal de opdrachtgever op diens verzoek kosteloos een exemplaar van deze voorwaarden toezenden.
7. Afwijkingen in de overige door de leverancier gebruikte materialen en halffabrikaten die zijn toegestaan volgens de op de levering van deze materialen en halffabrikaten aan de leverancier betrekking hebbende algemene verkoopvoorwaarden, worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt. De desbetreffende voorwaarden liggen bij de leverancier ter inzage. De leverancier zal de opdrachtgever op diens verzoek kosteloos een exemplaar van deze voorwaarden toezenden.

Artikel 13: Duurovereenkomsten; periodieke uitgaven

1. Een overeenkomst tot de vervaardiging van een periodieke uitgave geldt, indien terzake niet uitdrukkelijk en schriftelijk anders is overeengekomen, voor onbepaalde tijd en kan slechts door opzegging worden beëindigd met inachtneming van de opzegtermijn als bedoeld in lid 2, tenzij de opdrachtgever een eenmalige beëindigingsvergoeding betaalt ter hoogte van 50% van het totaal over het gehele voorgaande jaar door de leverancier ter uitvoering van de periodieke uitgave in rekening gebrachte bedrag.
2. De opzegtermijn is een jaar indien het een periodieke uitgave betreft die viermaal per jaar of vaker verschijnt en 6 maanden indien het een periodieke uitgave betreft die minder vaak verschijnt.
3. Onder een periodieke uitgave als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt verstaan een uitgave die minimaal twee keer per jaar verschijnt.
4. Onder vervaardiging in de zin van het eerste lid van dit artikel wordt mede begrepen de vervaardiging van halffabrikaten of hulpmiddelen zoals losse katernen, litho- en zetwerk alsmede werkzaamheden tot afwerking en tot de verspreiding van de uitgave.
5. Een overeenkomst als bedoeld in dit artikel kan slechts door middel van een aangetekende of met ontvangstbevestiging verzonden brief, dan wel per deurwaardersexploot worden opgezegd.
6. Van het bepaalde in dit artikel kan slechts bij schriftelijke overeenkomst worden afgeweken.
7. De leden 1, 5 en 6 van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op overeenkomsten tot het leveren van diensten of het verrichten van werkzaamheden, met dien verstande dat de opzegtermijn in die gevallen standaard 6 maanden bedraagt.

Artikel 14: Intellectueel eigendom etc.

1. De opdrachtgever garandeert de leverancier dat de opdrachtgever rechthebbende is ten aanzien van alle in het kader van de overeenkomst van of namens de opdrachtgever

ontvangen zaken in welke vorm dan ook, zoals kopij, zetsel, modellen, tekeningen, foto's, afbeeldingen, litho's, films, video's, informatiedragers, software, data, broncodes, objectcodes, monsters, ontwerpen, schetsen, processen, procedures, rapporten, artikelen, correspondentie, documenten etc. en geen inbreuk wordt gemaakt op (intellectuele eigendoms)rechten van derden, waaronder begrepen de rechten die derden kunnen doen gelden op grond van een overeenkomst of toepasselijke wet- en regelgeving. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier zowel in als buiten rechte voor alle aanspraken die derden op grond daarvan geldend kunnen maken.

2. Indien de leverancier in redelijkheid betwijfelt of de opdrachtgever rechthebbende is als bedoeld in lid 1 van dit artikel, dan is de leverancier bevoegd de nakoming van de overeenkomst op te schorten tot het moment waarop ondubbelzinnig komt vast te staan dat opdrachtgever rechthebbende is. Daarna zal de leverancier de overeenkomst alsnog binnen een redelijke termijn uitvoeren.
3. Tenzij uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen, is de leverancier steeds de rechthebbende van de intellectuele eigendomsrechten die ontstaan op de door hem bij de nakoming van de overeenkomst vervaardigde zaken, verleende diensten en verrichte werkzaamheden.
4. De door de leverancier in het kader van de overeenkomst geleverde zaken zoals kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, software, websites, databestanden, apparatuur, fotografische opnamen, litho's, films en soortgelijke productie- en hulpmiddelen, evenmin als een tot het wezenlijke van die vormgeving behorend gedeelte daarvan, mogen, ook indien of voor zover op de vormgeving te dien aanzien geen auteursrecht of andere wettelijke bescherming voor de leverancier bestaat, niet zonder diens schriftelijke toestemming in het kader van enig productieproces worden verveelvoudigd.
5. De opdrachtgever verkrijgt na levering door de leverancier het niet-exclusieve, niet-overdraagbare recht tot gebruik van de door de leverancier in het kader van de overeenkomst vervaardigde zaken, verleende diensten en verrichte werkzaamheden, onder de opschortende voorwaarde dat de opdrachtgever zijn financiële verplichtingen uit de overeenkomst volledig is nagekomen. Dit gebruiksrecht is beperkt tot het recht van normaal gebruik van de geleverde zaken in het kader van de exploitatie van de onderneming van de opdrachtgever en de opdrachtgever zal deze zaken niet anderszins verveelvoudigen of openbaar maken zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de leverancier.
6. Het op basis van dit artikel aan opdrachtgever toegekende recht tast het recht of de mogelijkheid van leverancier niet aan om de aan die ontwikkeling ten grondslag liggende onderdelen, algemene beginselen, ideeën, ontwerpen, algoritmen, documentatie, programmeertalen, protocollen, standaarden, knowhow en dergelijke, zonder enige beperkingen voor andere doeleinden te gebruiken en/of te exploiteren. Evenmin wordt het recht van leverancier aangetast om ontwikkelingen te doen die soortgelijk en/of ontleend zijn aan die welke ten behoeve van de opdrachtgever zijn of worden gedaan.
7. Ook indien de overeenkomst daarin niet uitdrukkelijk voorziet, is de leverancier steeds toegestaan technische voorzieningen aan te brengen ter bescherming van apparatuur, databestanden, websites, ter beschikking gestelde programmatuur, programmatuur waaraan aan opdrachtgever toegang wordt verschaft.

Artikel 15: Eigendom productiemiddelen etc.

1. Alle door de leverancier vervaardigde goederen zoals productiemiddelen, halffabrikaten en hulpmiddelen en met name zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden, fotografische opnamen, litho's, clichés, films, micro- en macromontages, drukplaten, zeefdrukvormen, diepdrukcilinders, stylen, stansmessen en -vormen, (folie-)preegvormen, stempelplaten en randapparatuur, blijven het eigendom van de leverancier, ook als deze als aparte post in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
2. De leverancier is niet gehouden de in lid 1 bedoelde zaken aan de opdrachtgever af te geven of anderszins aan hem over te dragen.
3. De leverancier is niet gehouden de in het eerste lid van dit artikel bedoelde zaken voor de opdrachtgever te bewaren. Indien de leverancier en de opdrachtgever overeenkomen dat deze zaken door de leverancier zullen worden bewaard, geschiedt dit voor de duur van ten hoogste een jaar en zonder dat de leverancier instaat voor de geschiktheid tot herhaald gebruik.

Artikel 16: Eigendom opdrachtgever, pandrecht

1. De leverancier zal de door de opdrachtgever in het kader van de nakoming van de overeenkomst aan hem toevertrouwde zaken bewaren met de zorg van een goed bewaarder.
2. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid van dit artikel, draagt de opdrachtgever tijdens de bewaring alle risico's ten aanzien van de in lid 1 bedoelde zaken. De opdrachtgever dient desgewenst zelf een verzekering voor dit risico af te sluiten.
3. De opdrachtgever is gehouden er voor zorg te dragen dat er, voorafgaande aan de verstrekking aan de leverancier van kopij, een tekening, ontwerp, een fotografische opname of een informatiedrager, een duplicaat van deze zaken wordt gemaakt. De opdrachtgever dient deze onder zich te houden voor het geval de afgegeven zaken tijdens de bewaring door de leverancier worden verloren of wegens beschadiging onbruikbaar worden. In dat geval dient de opdrachtgever de leverancier op verzoek tegen vergoeding van materiaalkosten een nieuw exemplaar te verstrekken.
4. De opdrachtgever verleent de leverancier pandrecht op alle zaken die in het kader van de nakoming van de overeenkomst met de leverancier door hem in de macht van de leverancier worden gebracht, alsmede op alle andere zaken die eigendom zijn van de opdrachtgever en door hem in de macht van de leverancier worden gebracht en tevens op geleverde zaken met betrekking waartoe de leverancier geen beroep kan doen op zijn eigendomsvoorbehoud wegens het feit dat de geleverde zaken zijn vermengd, vervormd of nagetrokken, zulks tot meerdere zekerheid van al hetgeen de opdrachtgever in welke hoedanigheid en uit welke hoofde ook aan de leverancier verschuldigd mocht zijn, niet opeisbare en voorwaardelijke schulden daaronder mede begrepen.

Artikel 17: Door de opdrachtgever aangeleverde materialen, producten, specificaties en informatie

1. Indien de opdrachtgever met de leverancier is overeengekomen, dat de opdrachtgever materiaal, (elektronische) gegevens of producten ter bedrukking of ter verwerking zal

aanleveren, dient hij voor deze aanlevering zorg te dragen op een ten behoeve van een normale planmatige productie als tijdig en deugdelijk te beschouwen wijze. De opdrachtgever zal hiertoe instructies van de leverancier ontvangen.

2. De opdrachtgever is gehouden naast het voor de overeengekomen prestatie benodigde materiaal of de daarvoor benodigde producten, tevens een voor de desbetreffende bewerking redelijke hoeveelheid voor proeven, inschiet e.d. te leveren. De opdrachtgever zal hiertoe de opgave van de leverancier ontvangen. De opdrachtgever staat er voor in, dat de leverancier een voldoende hoeveelheid zal ontvangen. De bevestiging van ontvangst van het materiaal of de producten door de leverancier houdt niet in de erkenning dat een voldoende of de op de vervoersdocumenten vermelde hoeveelheid is ontvangen.
3. De opdrachtgever draagt het risico van misverstanden ten aanzien van de inhoud en uitvoering van de overeenkomst indien deze hun oorzaak vinden in door de leverancier niet, niet juist, niet tijdig of onvolledig ontvangen specificaties of andere mededelingen die mondeling of door een door de opdrachtgever daartoe aangewezen persoon zijn gedaan dan wel zijn overgebracht door middel van enig technisch middel zoals de telefoon, de fax of e-mail.
4. De leverancier is niet gehouden de van de opdrachtgever ontvangen zaken voorafgaande aan de bedrukking of de bewerking op de geschiktheid hiertoe te onderzoeken.
5. De leverancier kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het te kort schieten in de nakoming van de overeenkomst als dat zijn oorzaak vindt in buitengewone of in redelijkheid voor de leverancier onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de door de opdrachtgever aangeleverde materialen, (elektronische) gegevens of producten en evenmin als dat een gevolg is van afwijkingen tussen het aanvankelijk aan de leverancier getoonde monster of voorbeeld en de later door de opdrachtgever aangeleverde materialen, (elektronische) gegevens of producten.
6. De leverancier staat niet in voor eigenschappen als houdbaarheid, hechting, glans, kleur, licht- of kleurechtheid of slijtvastheid indien de opdrachtgever niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van de door hem aangeleverde materialen of producten en/of niet deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbereidingen en/of de toegepaste oppervlaktebewerkingen.
7. Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, kan de leverancier noch aansprakelijk worden gesteld voor het loslaten, kleven, smetten, veranderen van glans of kleur, noch voor het beschadigen van door hem van de opdrachtgever ontvangen en door hem te bedrukken of te bewerken materialen en producten als deze een voorbereiding hebben ondergaan zoals door het aanbrengen van lak, vernis of anti-smetpoeder.
8. De opdrachtgever is gehouden de leverancier vooraf schriftelijk op bijzondere moeilijkheden of gezondheidsrisico's tijdens de bedrukking of bewerking van de door hem aangeleverde materialen en producten te wijzen.
9. De leverancier is gerechtigd over de resten zoals snijafval etc. van de door de opdrachtgever aangeleverde materialen en producten te beschikken als waren deze zijn eigendom. De opdrachtgever is op verzoek van de leverancier gehouden de ongebruikte materialen en producten alsmede de evenbedoelde resten bij de leverancier af te halen binnen de door de leverancier te stellen termijn.

Artikel 18: Overmacht

1. Tekortkomingen van de leverancier in de nakoming van de overeenkomst kunnen niet aan hem worden toegerekend, indien zij niet te wijten zijn aan zijn schuld, noch krachtens de wet, de overeenkomst of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komen (overmacht).
2. Onder overmacht als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt in ieder geval – derhalve niet uitsluitend – begrepen een tekortkoming als gevolg van oorlog, mobilisatie, onlusten, overstroming, gesloten scheepvaart, andere stremmingen in het vervoer, stagnatie in, respectievelijk beperking of stopzetting van de levering door openbare nutsbedrijven, gebrek aan gas, aardolieproducten of andere middelen tot energieopwekking, brand, machinebreuk en andere ongevallen, bovenmatig ziekteverzuim van het personeel, stakingen, uitsluitingen, acties van vakbonden, uitvoerbeperkingen, andere maatregelen van overheidswege, niet-levering van noodzakelijke materialen en halffabrikaten door derden, sabotage, opzet of grove schuld van hulppersonen en andere soortgelijke omstandigheden.
3. In geval van overmacht heeft de leverancier de keuze hetzij de uitvoering van de overeenkomst op te schorten totdat de overmachtsituatie heeft opgehouden te bestaan, hetzij de overeenkomst, al dan niet na aanvankelijk voor opschorting te hebben gekozen, geheel of gedeeltelijk te ontbinden. De opdrachtgever heeft in beide gevallen geen recht op enige schadevergoeding. Indien de periode waarin door de overmacht nakoming van de verplichtingen door de leverancier onmogelijk is langer duurt dan dertig (30) dagen, is ook de opdrachtgever bevoegd de overeenkomst gedeeltelijk (voor de toekomst) te ontbinden, met dien verstande dat de leverancier conform lid 4 van dit artikel gerechtigd is voor de reeds geleverde zaken c.q. verrichte werkzaamheden/diensten een factuur te sturen. Bij gedeeltelijke ontbinding bestaat geen verplichting tot vergoeding van de (eventuele) schade.
4. Indien de leverancier bij het intreden van de overmacht al gedeeltelijk aan zijn verplichtingen heeft voldaan of slechts gedeeltelijk aan zijn verplichtingen kan voldoen, is hij gerechtigd dat gedeelte afzonderlijk te factureren en is de opdrachtgever gehouden deze factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijke overeenkomst.

Artikel 19: Aansprakelijkheid

1. De leverancier is aansprakelijk voor schade die de opdrachtgever lijdt en die het gevolg is van een aan de leverancier toe te rekenen tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst. Voor vergoeding komt echter alleen in aanmerking die schade waartegen de leverancier verzekerd is, dan wel redelijkerwijs verzekerd had behoren te zijn – gegeven de aard van de onderneming van de leverancier en de markt waarin hij opereert – en slechts tot het bedrag dat de verzekeraar in voorkomend geval uitkeert.
2. Niet voor vergoeding in aanmerking komt:
  - a) vermogensschade, zoals - doch niet beperkt tot - bedrijfsschade, gevolgschade, vertragingsschade, gederfde winst, omzetsderving, gemiste besparingen, verminderde goodwill, reputatieschade, schade betreffende kosten in verband met onderbreking of stilstand van (een deel van) de onderneming van opdrachtgever en/of andere indirecte schade;

- b) schade ontstaan door handelen of nalaten van de opdrachtgever en/of derden in strijd met door de leverancier verstrekte instructies c.q. in strijd met de overeenkomst en/of deze leveringsvoorwaarden;
  - c) schade als direct gevolg van door of namens de opdrachtgever aan de leverancier verstrekte onjuiste, onvolledige en/of ondeugdelijke informatie;
  - d) schade als gevolg van of in verband met jegens de leverancier gepleegde cybercrime (computercriminaliteit) c.q. cybercrime waarvan de leverancier slachtoffer is geworden, indien de leverancier voor deze schade aansprakelijk is, onder welke schade onder meer doch niet uitsluitend wordt verstaan schade als gevolg van of in verband met: het binnendringen in een geautomatiseerd werk (computervredebreuk) (artikel 138ab Wetboek van strafrecht), het belemmeren van toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk (artikel 138b Wetboek van strafrecht), het vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van enig geautomatiseerd werk of enig werk voor telecommunicatie, het veroorzaken van stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel verijdelen (artikelen 161sexies en 161septies Wetboek van strafrecht), alsmede het wederrechtelijk veranderen, wissen, onbruikbaar of ontoegankelijk maken van gegevens dan wel andere gegevens daaraan toevoegen en/of het ter beschikking stellen of verspreiden van gegevens die bestemd zijn om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk (door zichzelf te vermenigvuldigen (computervirussen)) (artikel 350a Wetboek van strafrecht).
3. Indien:
- a) het voor de leverancier ten tijde van het aangaan van de overeenkomst niet of niet tegen redelijke condities mogelijk is een verzekering als bedoeld in lid 1 van dit artikel af te sluiten of daarna tegen redelijke condities te verlengen;
  - b) de verzekeraar niet tot uitkering van de betreffende schade overgaat;
  - c) de betreffende schade niet door de verzekering is gedekt, is de vergoeding van de schade beperkt tot het bedrag dat door de leverancier voor de (onderhavige) overeenkomst (exclusief BTW) met de opdrachtgever is overeengekomen.
4. De leverancier is niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook die ontstaat doordat of nadat opdrachtgever de (vervaardigde) zaken na aflevering in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren.
5. De leverancier is eveneens niet aansprakelijk voor schade aan door hem van de opdrachtgever ontvangen en door de leverancier te bedrukken, te bewerken of te verwerken materialen of producten, indien de opdrachtgever de leverancier niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van deze materialen of producten en deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbewerkingen en de toegepaste oppervlaktebewerkingen.
6. Indien de leverancier ter zake van enige schade, waarvoor hij krachtens de overeenkomst met de opdrachtgever c.q. deze leveringsvoorwaarden dan wel anderszins jegens de opdrachtgever niet aansprakelijk zou zijn, door een derde aansprakelijk wordt gesteld, zal de opdrachtgever hem ter zake volledig vrijwaren en de leverancier alles vergoeden wat hij aan deze derde dient te voldoen.

Artikel 20: Beveiliging

1. Indien leverancier op grond van de overeenkomst gehouden is tot het voorzien in een vorm van informatiebeveiliging, zal die beveiliging beantwoorden aan de tussen partijen schriftelijke overeengekomen specificaties betreffende beveiliging. Leverancier staat er niet voor in dat de informatiebeveiliging onder alle omstandigheden doeltreffend is. Indien een uitdrukkelijk omschreven wijze van beveiliging in de overeenkomst ontbreekt, zal de beveiliging voldoen aan een niveau dat, gelet op de stand van de techniek, de gevoeligheid van de gegevens en aan het treffen van de veiligheid verbonden kosten niet onredelijk is.
2. De door of vanwege leverancier aan opdrachtgever verstrekte toegangs- of identificatiecodes en certificaten zijn vertrouwelijk en zullen door opdrachtgever als zodanig worden behandeld en slechts aan geautoriseerde personeelsleden uit de eigen organisatie van opdrachtgever kenbaar worden gemaakt. Leverancier is gerechtigd toegewezen toegangs- of identificatiecodes en certificaten te wijzigen.
3. Opdrachtgever zal zijn systemen en infrastructuur adequaat beveiligen, tijdig updaten en te allen tijde antivirus-programmatuur in werking hebben.

Artikel 21: Verwerking van persoonsgegevens

1. Indien de leverancier persoonsgegevens (zoals bedoeld in Verordening (EU) 2016/679 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (de 'AVG')) verwerkt of laat verwerken, dan zal de leverancier met betrekking tot de verwerking van deze gegevens voldoen aan de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De leverancier wordt in dat geval aangemerkt als verwerker zoals bedoeld in de AVG en zal als zodanig aan zijn verplichtingen voortvloeiende uit de AVG voldoen. In dat geval zal tussen de leverancier en de opdrachtgever een verwerkersovereenkomst in de zin van de AVG worden gesloten, waarin de afspraken tussen partijen zullen worden vastgelegd.
2. De opdrachtgever is verplicht met betrekking tot de verwerking van de in lid 1 van dit artikel bedoelde persoonsgegevens te voldoen aan de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De opdrachtgever wordt in dat geval aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke en/of verwerker zoals bedoeld in de AVG. De opdrachtgever is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de nakoming van zijn verplichtingen voortvloeiende uit voornoemde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG, in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke en/of verwerker.
3. Ingeval van verwerking van de in lid 1 van dit artikel bedoelde persoonsgegevens staat de opdrachtgever ervoor in dat de verwerking van persoonsgegevens niet onrechtmatig is en geen inbreuk maakt op de rechten van de desbetreffende betrokkenen. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier tegen eventuele aanspraken van betrokkenen of derden als gevolg van het niet naleven door de opdrachtgever van de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De leverancier is slechts aansprakelijk voor de schade die door de door hem verrichte verwerking van de persoonsgegevens is veroorzaakt, indien bij de verwerking niet is voldaan aan de

specifiek tot de leverancier als verwerker gerichte verplichtingen van de AVG of buiten dan wel in strijd met de rechtmatige instructies van de opdrachtgever is gehandeld.

Artikel 22: Geheimhouding

1. Beide partijen zijn verplicht tot geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie die zij in het kader van de overeenkomst van elkaar of uit andere bron hebben verkregen. Informatie geldt als vertrouwelijk als dit door een partij is medegedeeld of als dit voortvloeit uit de aard van de informatie.
2. Indien, op grond van een wettelijke bepaling of een rechterlijke uitspraak, de leverancier gehouden is vertrouwelijke informatie aan door de wet of de bevoegde rechter aangewezen derden te verstrekken, en de leverancier zich ter zake niet kan beroepen op een wettelijk dan wel door de bevoegde rechter erkend of toegestaan recht van verschoning, dan is de leverancier niet gehouden tot schadevergoeding of schadeloosstelling en is de opdrachtgever niet gerechtigd tot ontbinding van de overeenkomst, onverminderd bepalingen van dwingend recht.

Artikel 23: Vervaltermijnen

1. Onverminderd bepalingen van dwingend recht, vervallen rechtsvorderingen en andere bevoegdheden van de opdrachtgever, uit welken hoofde ook, jegens de leverancier in verband met vervaardigde/geleverde zaken en/of verrichte werkzaamheden/diensten na twaalf (12) maanden na de datum waarop de opdrachtgever bekend werd of redelijkerwijs bekend kon zijn met het bestaan van deze rechten en bevoegdheden en hij voor het verstrijken van deze termijn geen schriftelijke claim heeft neergelegd bij de leverancier.
2. Indien binnen de in lid 1 van dit artikel vermelde termijn door de opdrachtgever een schriftelijke claim is neergelegd bij de leverancier in verband met door hem vervaardigde zaken en/of verrichte werkzaamheden/diensten, vervalt, onverminderd bepalingen van dwingend recht, iedere rechtsvordering dienaangaande van de opdrachtgever indien de leverancier niet binnen een termijn van vier (4) maanden na het ontvangen van de betreffende claim in rechte is betrokken bij de op grond van artikel 25 van de leveringsvoorwaarden bevoegde rechter.

Artikel 24: Ontbinding

1. Ingeval de opdrachtgever een of enige van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst niet of deels niet nakomt, is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim en heeft de leverancier het recht de overeenkomst, zonder nadere ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst, eenzijdig geheel of gedeeltelijk te ontbinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de opdrachtgever en/of zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst op te schorten, zonder dat de leverancier tot enige schadevergoeding is gehouden en onverminderd eventuele aanspraken van de leverancier op toekomstige rechten, waaronder begrepen het recht op volledige schadevergoeding. Alle vorderingen die de leverancier in deze gevallen op de opdrachtgever mocht hebben (onder meer, doch niet uitsluitend bedragen die de leverancier voor de beëindiging van de overeenkomst heeft gefactureerd in verband met hetgeen hij ter uitvoering reeds

naar behoren heeft verricht of geleverd) of verkrijgen, zullen terstond en ten volle opeisbaar zijn.

2. Ingeval van:

- (het aanvragen van) faillissement van de opdrachtgever, (het verzoek tot) surséance van betaling van de opdrachtgever, voor zover de opdrachtgever een natuurlijke persoon betreft: het op de opdrachtgever van toepassing worden van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) dan wel zijn overlijden; of
- beslaglegging op een aanmerkelijk deel van het vermogen van de opdrachtgever of de situatie dat opdrachtgever niet langer moet worden geacht de verplichtingen uit de overeenkomst na te kunnen komen; of
- stillegging, liquidatie of gehele of gedeeltelijke overname, directe of indirecte wijziging van de zeggenschap of enige daarmee te vergelijken toestand van de onderneming van de opdrachtgever; of
- staking van de onderneming van de opdrachtgever;

is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim en heeft de leverancier het recht de overeenkomst zonder nadere ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst eenzijdig door middel van een schriftelijke kennisgeving geheel of gedeeltelijk te ontbinden, zonder dat de leverancier tot enige schadevergoeding is gehouden en onverminderd zijn verdere rechten, waaronder begrepen het recht van de leverancier op volledige schadevergoeding.

3. Ingeval opdrachtgever onherroepelijk in staat van faillissement is komen te verkeren, eindigt voor zover van toepassing het recht tot gebruik van de ter beschikking gestelde programmatuur, websites en dergelijke, alsmede het gebruik van de diensten van de leverancier, zonder dat hiervoor een opzeggingshandeling nodig is.

Artikel 25: Toepasselijk recht

1. De overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever wordt beheerst door het Nederlandse recht.
2. De Nederlandse rechter is bevoegd om kennis te nemen van alle geschillen die voortvloeien uit of samenhangen met de uitvoering van de overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever. De bevoegde rechter is de rechter van het arrondissement waaronder de leverancier ressorteert, tenzij de opdrachtgever een consument is en binnen een maand nadat de leverancier zich schriftelijk jegens de opdrachtgever op dit beding heeft beroepen, voor de beslechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter kiest.

Artikel 1:	Definities
Artikel 2:	Toepasselijkheid
Artikel 3:	Aanbiedingen
Artikel 4:	Totstandkoming van overeenkomsten en annulering
Artikel 5:	Prijs
Artikel 6:	Prijswijzigingen
Artikel 7:	Betalingstermijn
Artikel 8:	Wijze van levering; eigendomsvoorbehoud
Artikel 9:	Termijn van levering
Artikel 10:	Onderzoek bij aflevering
Artikel 11:	Zet-, druk- of andere proeven
Artikel 12:	Afwijkingen
Artikel 13:	Duurovereenkomsten; periodieke uitgaven

Artikel 14:	Intellectueel eigendom etc.
Artikel 15:	Eigendom productiemiddelen etc.
Artikel 16:	Eigendom opdrachtgever, pandrecht
Artikel 17:	Door de opdrachtgever aangeleverde materialen, producten, specificaties en
Artikel 18:	Overmacht
Artikel 19:	Aansprakelijkheid
Artikel 20:	Beveiliging
Artikel 21:	Verwerking van persoonsgegevens
Artikel 22:	Geheimhouding
Artikel 23:	Vervaltermijnen
Artikel 24:	Ontbinding
Artikel 25:	Toepasselijk recht

Artikel 1: Definities

In deze leveringsvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. **Opdrachtgever:**
de natuurlijke of rechtspersoon die aan de leverancier opdracht heeft gegeven tot de vervaardiging, c.q. levering van zaken, het leveren van diensten of tot het verrichten van werkzaamheden;
- b. **Leverancier:**
de natuurlijke of rechtspersoon die de opdracht als bedoeld onder a heeft aanvaard of een aan een mogelijke opdracht voorafgaand aanbod heeft uitgebracht, dan wel anderszins met de opdrachtgever een overeenkomst is aangegaan;
- c. **Overeenkomst:**
iedere overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever ter zake de vervaardiging c.q. levering van zaken, het leveren van diensten of het verrichten van werkzaamheden;
- d. **Aanbod/aanbieding:**
ieder aanbod van de leverancier tot het aangaan van een overeenkomst;
- e. **Informatiedragers:**
magnetische banden en schijven, optische schijven en alle andere middelen bestemd voor het met behulp van apparatuur vastleggen, bewerken, verzenden of vervoelvoudigen dan wel openbaar maken van teksten, beelden of andere gegevens, een en ander in de meest ruime betekenis van het woord;
- f. **KVGO:**
Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen, statutair gevestigd te Schiphol-Rijk.
- g. **Persoonsgegevens:**
persoonsgegevens in de zin van art. 4 lid 1 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG en AVG);
- h. **Verwerken/Verwerking van persoonsgegevens:**
verwerking in de zin van de art 4 lid 2 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG en AVG).

Artikel 2: Toepasselijkheid

1. Deze leveringsvoorwaarden zijn van toepassing op de totstandkoming, de inhoud en de nakoming van alle tussen de leverancier en de opdrachtgever gesloten overeenkomsten, dan wel aanbiedingen, aanvraagingen, orderbevestigingen en andere (rechts)handelings van de leverancier, al dan niet in elektronische vorm.
2. Algemene (inkoop-)voorwaarden van de opdrachtgever zijn slechts van toepassing indien uitdrukkelijk en schriftelijk is overeengekomen dat deze met uitsluiting van deze leveringsvoorwaarden op de overeenkomst tussen partijen van toepassing zullen zijn. Aanvaarding op deze wijze van de toepasselijkheid van de (inkoop-)voorwaarden van de opdrachtgever op een overeenkomst brengt in geen geval met zich mee dat die voorwaarden stilzwijgend ook op enige nader gesloten overeenkomst van toepassing zijn.
3. Indien deze leveringsvoorwaarden van toepassing zijn geweest op enige overeenkomst, zijn deze automatisch – zonder dat dit nog afzonderlijk tussen partijen overeengekomen behoeft te worden – van toepassing op iedere nadien gesloten overeenkomst tussen partijen, tenzij ter zake de betreffende overeenkomst uitdrukkelijk en schriftelijk tussen partijen anders is overeengekomen.
4. Indien enige bepaling van deze leveringsvoorwaarden nietig is of vernietigd wordt, dan blijven alle overige bepalingen volledig van kracht. Ter vervanging van de nietige of vernietigde bepalingen zullen nieuwe voorwaarden tussen partijen worden gemaakt die wel

rechtsgeldig zijn maar zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke strekking aansluiten.

5. Voor zover een overeenkomst afwijkt van één of meer bepalingen van deze leveringsvoorwaarden, prevaleert het bepaalde in de overeenkomst. De overige bepalingen van deze leveringsvoorwaarden blijven in dat geval onverminderd op de overeenkomst van toepassing.
6. Indien van deze leveringsvoorwaarden vertalingen zijn uitgegeven, geldt dat de versie in de Nederlandse taal prevaleert boven de versie(s) in een andere taal.

Artikel 3: Aanbiedingen

1. Het enkele uitbrengen van een aanbod al dan niet met aangeduide prijsopgave, begroting, voorcalculatie of soortgelijke mededeling verplicht de leverancier niet tot het sluiten van een overeenkomst met de opdrachtgever.
2. Aanbiedingen van de leverancier zijn steeds vrijblijvend en kunnen slechts zonder afwijkingen worden aanvaard door middel van een schriftelijke mededeling al dan niet op elektronische wijze gedaan. Een aanbod wordt in elk geval geacht te zijn verworpen indien dit niet binnen een maand is aanvaard, tenzij in het aanbod een andere termijn voor acceptatie is vermeld.
3. Kennelijke vergissingen of fouten in het aanbod van leverancier binden de leverancier niet.
4. Een door de opdrachtgever binnen de geldigheidstermijn geaccepteerd aanbod kan door de leverancier gedurende 7 dagen na de datum van ontvangst van de acceptatie door de opdrachtgever worden herroepen, zonder dat dit leidt tot enige verplichting van de leverancier tot vergoeding van eventueel als gevolg daarvan door de opdrachtgever geleden schade.
5. Als de opdrachtgever aan de leverancier met het oog op het uitbrengen van een aanbod gegevens, informatie, tekeningen en dergelijke verstrekt, mag de leverancier uitgaan van de juistheid hiervan en zal hij zijn aanbod hierop baseren. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens de opdrachtgever verstrekte gegevens, informatie, tekeningen en dergelijke.

Artikel 4: Totstandkoming van overeenkomsten en annulering

1. Met inachtneming van het overige in deze leveringsvoorwaarden bepaalde, komt een overeenkomst slechts tot stand:
  - a) door acceptatie door de opdrachtgever van een aanbod;
  - b) door schriftelijke opdrachtbevestiging van een door de opdrachtgever (mondeling of schriftelijk) verstrekte opdracht anders dan op basis van een aanbod;
  - c) doordat de leverancier feitelijk uitvoering geeft aan een opdracht van de opdrachtgever.
2. De overeenkomst komt in de plaats van en vervangt alle eerdere voorstellen, correspondentie, afspraken of andere communicatie tussen partijen die heeft plaatsgevonden voorafgaand aan het aangaan van de overeenkomst, hoezeer deze ook mogen afwijken van of in strijd zijn met de overeenkomst.
3. Wijzigingen van en/of aanvullingen op de overeenkomst gelden uitsluitend na schriftelijke aanvaarding hiervan door de leverancier. De leverancier is niet gehouden om wijzigingen en/of aanvullingen van een overeenkomst te aanvaarden en is gerechtigd te eisen dat een afzonderlijke overeenkomst wordt aangegaan. De leverancier is bevoegd eventuele kosten met betrekking tot de

wijzigingen van en/of aanvullingen op de overeenkomst aan de opdrachtgever door te belasten.

4. Toezeggingen door en afspraken met ondergeschikten of vertegenwoordigers van de leverancier binden de leverancier slechts tegenover de opdrachtgever indien en voor zover deze toezeggingen en/of afspraken door de leverancier schriftelijk zijn bekrachtigd of bevestigd aan de opdrachtgever.
5. De opdrachtgever is gerechtigd een overeenkomst te annuleren voordat de leverancier met de uitvoering van de overeenkomst is begonnen mits hij de hierdoor voor de leverancier ontstane schade vergoedt. Onder deze schade wordt begrepen de door de leverancier geleden verliezen en gederfde winst en in elk geval de kosten die de leverancier reeds ter voorbereiding van de uit te voeren overeenkomst heeft gemaakt, waaronder maar niet beperkt tot die van gereserveerde productiecapaciteit, ingekochte materialen, ingeroepen diensten en opslag.
6. Annulering van overeenkomsten tot vervaardiging van periodieke uitgaven als bedoeld in artikel 13 is niet mogelijk.

Artikel 5: Prijs

1. In een aanbod of overeenkomst vermelde prijzen luiden in Euro's en zijn – tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven – exclusief kosten voor verpakking, vervoer en andere kosten van verzending, invoerdocumenten, (transport)verzekering(en), reistijd, reiskosten en verblijfskosten en tevens exclusief omzetbelasting en/of andere van overheidswege opgelegde heffingen, van welke aard dan ook.
2. De prijs die de leverancier voor de door hem te verrichten prestatie heeft opgegeven geldt uitsluitend voor de prestatie conform de overeengekomen specificaties.
3. Bij samengestelde aanbiedingen bestaat geen verplichting tot levering van een gedeelte van de totale prestatie tegen het voor dit gedeelte in het aanbod vermelde bedrag of tegen een evenredig gedeelte van de voor het geheel opgegeven prijs.
4. Indien tussen partijen geen prijs is overeengekomen, maar partijen in een jaar voorafgaande aan de overeenkomst een of meerdere overeenkomsten met een gelijke of nagenoeg gelijke inhoud hebben gesloten, zal de prijs op basis van de daarbij gebruikte productiemethoden en gehanteerde calculatietaariefen worden berekend, waarbij de prijzen zoals deze van toepassing zijn ten tijde van het aangaan c.q. uitvoeren van de huidige overeenkomst worden gehanteerd.
5. Indien buiten toepassing van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel tussen partijen geen prijs is overeengekomen, indien slechts bij wijze van schatting een prijs is afgegeven of de overeengekomen prijs krachtens deze algemene voorwaarden kan worden gewijzigd, wordt de prijs respectievelijk de wijziging van de prijs bepaald op een in de grafimediabranche als redelijk beschouwd bedrag.

Artikel 6: Prijswijzigingen

1. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen wanneer een of meer van de volgende omstandigheden zich na het sluiten van de overeenkomst voordoen: stijging van de kosten van materialen, halffabrikaten of diensten die voor de uitvoering van de overeenkomst nodig zijn, stijging van verzendkosten, van lonen, van werkgeverslasten sociale verzekeringen, van de met andere arbeidsvoorwaarden gemoeide kosten, invoering van nieuwe en verhoging van bestaande overheidsheffingen op grondstoffen, energie of reststoffen, een aanzienlijke wijziging in

valutaverhoudingen of, in het algemeen, omstandigheden die met een en ander vergelijkbaar zijn.

2. Extra bewerkelijke tekst, onduidelijke kopij, onduidelijke schetsen, tekeningen of modellen, ondeugdelijke informatiedragers, ondeugdelijke computerprogrammatuur of databestanden, ondeugdelijke wijze van aanlevering van de door de opdrachtgever aan te leveren materialen of producten en alle soortgelijke toelieferingen door de opdrachtgever die de leverancier tot meer werkzaamheden of kosten noodzakend dan deze bij het aangaan van de overeenkomst redelijkerwijs mocht verwachten, zijn grond voor verhoging van de overeengekomen prijs. Ook buitengewone of in redelijkheid onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de te verwerken materialen en producten zijn grond tot verhoging van de overeengekomen prijs.
3. De leverancier is gerechtigd de overeengekomen prijs te verhogen indien de opdrachtgever wijziging in de oorspronkelijk overeengekomen specificaties aanbrengt, daaronder begrepen auteurscorrecties of gewijzigde instructies na de ontvangst van werktekeningen, modellen en van zet-, druk- en andere proeven. De leverancier zal binnen de grenzen van het redelijke aan deze wijzigingen meewerken, indien de inhoud van de door hem te verrichten prestatie althans niet wezenlijk van de oorspronkelijk overeengekomen prestatie afwijkt.

Artikel 7: Betalingstermijn

1. Tenzij anders is overeengekomen, dient de opdrachtgever de prijs en de overige krachtens de overeenkomst verschuldigde bedragen te betalen binnen 30 dagen na factuurdatum, zonder zich op enige korting, verrekening of opschorting te kunnen beroepen. De betaling dient evenwel op de door leverancier aangegeven wijze plaats te vinden indien de opdrachtgever een natuurlijk persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Indien niet tijdig is betaald is de opdrachtgever in verzuim zonder dat ingebrekestelling door de leverancier is vereist.
2. De leverancier is gerechtigd bij een overeengekomen aflevering in gedeelten, na aflevering van het eerste gedeelte, naast de betaling van dit gedeelte tevens de betaling te vragen van de voor de gehele levering gemaakte kosten zoals die van zetwerk, litho's en proeven.
3. De opdrachtgever is te allen tijde en ongeacht de overeengekomen betalingscondities, gehouden op eerste verzoek van de leverancier gehele of gedeeltelijke vooruitbetaling te doen en/of zekerheid te stellen voor de voldoening van de krachtens de overeenkomst aan de leverancier te betalen bedragen. De aangeboden zekerheid zal zodanig moeten zijn, dat de vordering met de eventueel daarop vallende rente en kosten behoorlijk gedekt is en dat de leverancier daarop zonder moeite verhaal zal kunnen nemen. Een eventueel later onvoldoende geworden zekerheid zal op eerste verzoek van de leverancier tot een voldoende zekerheid aangevuld dienen te worden. Indien en zolang de opdrachtgever met de door de leverancier verlangde gehele of gedeeltelijke vooruitbetaling en/of zekerheidstelling in gebreke blijft, is de leverancier bevoegd zijn leveringsplicht op te schorten.
4. Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt als in lid 1 van dit artikel bedoeld, is deze wegens de vertraging in de voldoening van het door hem verschuldigde bedrag vanaf de 31^e dag na factuurdatum over dit bedrag de wettelijke handelsrente, of zo van toepassing, de wettelijke rente verschuldigd. De leverancier is bevoegd een twaalfde deel van deze rente in rekening te brengen over elke maand of gedeelte van een maand waarin de opdrachtgever zijn verplichting tot betaling niet volledig is nagekomen.
5. Bij niet tijdige betaling als in lid 1 van dit artikel bedoeld, is de opdrachtgever naast het verschuldigde bedrag en de daarop verschenen rente, gehouden tot een volledige vergoeding van zowel buitengerechtelijke als gerechtelijke incassokosten, daaronder begrepen de kosten voor advocaten, deurwaarders en incassobureaus. De buitengerechtelijke kosten worden gesteld op ten minste 15% van de hoofdsom met rente zulks met een minimum van € 100,00 onverminderd de

bevoegdheid van de leverancier om de werkelijke buitengerechtelijke kosten te vorderen indien deze meer bedragen. Ingeval de opdrachtgever een consument is, maakt de leverancier inzake de buitengerechtelijke kosten aanspraak op een bedrag gelijk aan de wettelijk maximaal toegestane vergoeding ter zake buitengerechtelijke incassokosten, zoals is bepaald in en wordt berekend conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten, voorzover het openstaande bedrag – na het intreden van het verzuim – niet alsnog na aanmaning binnen veertien dagen gerekend vanaf de dag gelegen na de dag van aanmaning door de opdrachtgever-consument wordt voldaan.

6. Indien de opdrachtgever in verzuim is met de betaling van enige factuur als bedoeld in lid 1 van dit artikel, zijn ook alle overige openstaande facturen terstond opeisbaar, zonder dat daarvoor een nadere ingebrekestelling vereist is.
7. Door de opdrachtgever gedane betalingen strekken respectievelijk ter afdoening van verschuldigde kosten, rente en vervolgens van opeisbare facturen die het langst openstaan, ook indien de opdrachtgever bij de betaling vermeldt dat de betaling betrekking heeft op een andere factuur.
8. Onverminderd bepalingen van dwingend recht, heeft de opdrachtgever niet het recht zijn betalingsverplichtingen jegens de leverancier op te schorten en/of te verrekenen met betalingsverplichtingen van de leverancier jegens de opdrachtgever.
9. De leverancier is gerechtigd alle vorderingen op de opdrachtgever te verrekenen met iedere schuld die de leverancier aan de opdrachtgever, dan wel aan met de opdrachtgever gelieerde (rechts-)personen, mocht hebben.
10. Alle vorderingen van de leverancier op de opdrachtgever zijn onmiddellijk opeisbaar in de navolgende gevallen:
  - a) indien na het sluiten van de overeenkomst aan de leverancier omstandigheden ter kennis komen die hem goede grond geven te vrezen dat de opdrachtgever niet aan zijn verplichtingen zal voldoen, zulks geheel ter beoordeling van de leverancier;
  - b) indien de leverancier de opdrachtgever gevraagd heeft zekerheid te stellen voor de nakoming als bedoeld in lid 3 van dit artikel en deze zekerheid uitblijft dan wel onvoldoende is;
  - c) in geval van het aanvragen van faillissement of surseance van betaling van de opdrachtgever, liquidatie c.q. overlijden of faillissement van de opdrachtgever of – voor zover de opdrachtgever een natuurlijke persoon betreft – het op de opdrachtgever van toepassing worden van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

Artikel 8: Wijze van levering; eigendomsvoorbehoud

1. Tenzij anders is overeengekomen, geschiedt de aflevering ter plaatse waar de leverancier zijn bedrijf uitoefent. Digitale afleveringen vinden plaats aan het door opdrachtgever daartoe opgegeven e-mailadres, dan wel (voor risico van opdrachtgever) door uploaden op een externe server, dan wel door beschikbaar te stellen op de server van (een hulppersoon van) de leverancier.
2. De leverancier is niet gehouden de (vervaardigde) zaken en of te leveren diensten in gedeelten af te leveren.
3. De opdrachtgever is gehouden zijn volledige medewerking te verlenen aan de aflevering van de krachtens de overeenkomst door de leverancier te leveren zaken of diensten. De opdrachtgever zal ook zonder daartoe te zijn aangemaand in verzuim zijn, indien hij de af te leveren zaken niet na eerste verzoek van de leverancier bij deze ophaalt of, indien van toepassing, weigert de af te leveren zaken in ontvangst te nemen.
4. Iedere levering van zaken door de leverancier aan de opdrachtgever geschiedt onder voorbehoud van de eigendom daarvan totdat de opdrachtgever al hetgeen heeft voldaan waartoe hij uit hoofde van enige overeenkomst is gehouden, met inbegrip van rente en kosten. Tot dat tijdstip is de opdrachtgever gehouden de door de leverancier geleverde zaken gescheiden van andere zaken en duidelijk geïdentificeerd als

eigendom van de leverancier te bewaren en deugdelijk te verzekeren en verzekerd te houden.

5. Ingeval van levering van zaken aan de opdrachtgever op een ander grondgebied dan Nederland, dan geldt ten aanzien van de betreffende zaken – indien en zodra deze zich op het grondgebied van het betreffende land bevinden – in aanvulling op het in lid 4 hiervoor vermeld eigendomsvoorbehoud naar Nederlands recht tevens een eigendomsvoorbehoud zoals vermeld in lid 4 hiervoor naar het recht van het betreffende land, met dien verstande dat ten aanzien van de overeenkomst voor het overige bij uitsluiting Nederlands recht van toepassing is.
6. Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag de opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitoefening niet bezwaren of vervreemden.
7. Nadat de leverancier zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. De opdrachtgever staat de leverancier toe de plaats te betreden waar de zaken zich bevinden.
8. Indien vervoer van de af te leveren zaken is overeengekomen, geschiedt dit voor rekening van de opdrachtgever. Tot de kosten verband houdend met het vervoer worden in ieder geval gerekend uit- en invoerrechten, inklaaringskosten, belastingen en eventuele andere met het vervoer en de levering van de zaken door de leverancier gepaard gaande lasten van overheidswege, van welke aard ook. Tenzij schriftelijk anders tussen partijen is overeengekomen.
9. Het risico voor de aan de opdrachtgever te leveren zaken gaat op hem over af magazijn van de leverancier, dan wel het magazijn van een door de leverancier ingeschakelde derde, tenzij in de overeenkomst expliciet anders is overeengekomen. Alle zaken worden te allen tijde voor risico van de opdrachtgever getransporteerd. Tenzij de opdrachtgever de leverancier tijdig verzoekt de zaken tijdens het vervoer voor rekening van de opdrachtgever te verzekeren (en/of anders in de overeenkomst is bepaald), worden de zaken door of namens de leverancier onverzekerd getransporteerd. Onder vervoer wordt mede begrepen transmissie van data met behulp van enig technisch middel.
10. De leverancier heeft aan zijn leveringsplicht voldaan door de zaken op het overeengekomen tijdstip in zijn magazijn, dan wel het magazijn van een door de leverancier ingeschakelde derde, aan de opdrachtgever ter beschikking te stellen. Het door of namens de opdrachtgever ondertekende afleveringsdocument en/of bijbehorende bijlagen van de vervoerder levert volledig bewijs op van de aflevering door de leverancier van de in het afleveringsdocument en/of bijbehorende bijlagen vermelde zaken. Het aannemen van zaken van de leverancier door de vervoerder geldt als bewijs dat deze in uiterlijk goede staat verkeerden, tenzij het tegendeel uit de vrachtbrief of het ontvangstbewijs blijkt.
11. De leverancier is niet gehouden de te leveren zaken op te slaan, tenzij partijen schriftelijk anders overeenkomen. Indien de opdrachtgever weigert de ter aflevering aangeboden c.q. ter beschikking gestelde zaken in ontvangst te nemen, zal de leverancier de betreffende zaken evenwel gedurende 14 dagen na de datum van aanbieding opslaan op een door hem te bepalen locatie. Na het verstrijken van deze termijn is de leverancier niet langer verplicht om de door de opdrachtgever bestelde zaken ter beschikking van de opdrachtgever te houden en is hij gerechtigd om de zaken aan een derde te verkopen of anderszins daarover te beschikken. De opdrachtgever blijft niettemin gehouden de overeenkomst na te komen door de betreffende zaken op eerste verzoek van de leverancier af te nemen tegen de overeengekomen prijs, terwijl de opdrachtgever tevens verplicht is de schade van de leverancier te vergoeden die voortvloeit uit de eerdere weigering van de opdrachtgever om de betreffende zaken in ontvangst te nemen, waaronder begrepen opslag- en transportkosten.

Artikel 9: Termijn van levering

1. Een door de leverancier opgegeven termijn van levering heeft, tenzij schriftelijk en uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het een uiterste termijn betreft, slechts een indicatieve strekking. De leverancier is, ook bij een overeengekomen uiterste termijn, eerst in verzuim

nadat de opdrachtgever hem schriftelijk in gebreke heeft gesteld. Overschrijding van de overeengekomen termijn van levering geeft in geen geval recht op

- ding van de overeenkomst geen recht op schadevergoeding, tenzij de overschrijding van de redelijke termijn die bij de ingebrekestelling is gesteld het gevolg is van opzet c.q. grove schuld van de leverancier.
- De binding van de leverancier aan een overeengekomen uiterste termijn van levering vervalt indien de opdrachtgever wijziging in de specificaties van het werk, de zaak c.q. het product of de dienst wenst of het bepaalde in lid 1 van artikel 11 van deze voorwaarden niet nakomt, tenzij de geringe betekenis van de wijziging of het geringe oponthoud de leverancier in redelijkheid niet noodzaakt tot wijziging van de aanvankelijk door hem planmatig in de tijd vastgestelde inzet van productiecapaciteit.
- De opdrachtgever is bij de uitvoering van de overeenkomst door de leverancier gehouden al datgene te doen, dat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige levering door de leverancier mogelijk te maken, zulks in het bijzonder door het onverwijld beantwoorden van vragen van de leverancier, het voorkomen van gebrekkige toelieferingen als bedoeld in lid 2 van artikel 6 en door het in acht nemen van het bepaalde in lid 1 van artikel 11 en de leden 1 en 2 van artikel 17 van deze leveringsvoorwaarden.
- Bij niet-naleving door de opdrachtgever van het in het vorige lid van dit artikel en het in lid 3 van artikel 7 bepaalde, is een overeengekomen uiterste termijn van levering niet meer bindend en is de opdrachtgever in verzuim zonder dat schriftelijke ingebrekestelling door de leverancier nodig is. De leverancier is alsdan, onverlet de hem krachtens de wet toekomende rechten, bevoegd de nakoming van de overeenkomst op te schorten totdat de opdrachtgever dit verzuim heeft hersteld. Daarna zal de leverancier de overeenkomst alsnog binnen een redelijke termijn uitvoeren.
- Ook als sprake is van opschorting van de verplichtingen door de leverancier wegens een andere dan de hiervoor in lid 4 bedoelde tekortkoming van de opdrachtgever wordt de termijn van levering verlengd met de duur van de opschorting.

Artikel 10: Onderzoek bij aflevering

- De opdrachtgever is gehouden met bewaamde spoed na aflevering te onderzoeken of de leverancier de overeenkomst deugdelijk is nagekomen en is voorts gehouden de leverancier er terstond schriftelijk, al dan niet via digitale weg, van in kennis te stellen, zodra hem het tegendeel blijkt. De opdrachtgever dient dit onderzoek en de desbetreffende kennisgeving te doen binnen uiterlijk 14 dagen na aflevering.
- De leverancier is steeds gerechtigd een nieuwe deugdelijke prestatie in de plaats van een eerdere ondeugdelijke prestatie te stellen, tenzij het verzuim niet herstelbaar is.
- De nakoming van de overeenkomst geldt tussen partijen als deugdelijk indien de opdrachtgever in gebreke is gebleven het onderzoek of de kennisgeving bedoeld in lid 1 van dit artikel tijdig te doen.
- Indien de in het eerste lid van dit artikel bedoelde termijn van 14 dagen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ook voor een zorgvuldig en alert opdrachtgever als onaanvaardbaar kort moet worden beschouwd, zal deze termijn worden verlengd tot uiterlijk het eerste moment waarop het onderzoek respectievelijk het in kennis stellen van de leverancier voor de opdrachtgever redelijkerwijs mogelijk is.
- De prestatie van de leverancier geldt in elk geval tussen partijen als deugdelijk, indien de opdrachtgever het geleverde of een gedeelte van het geleverde in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren.
- Onverminderd bepalingen van dwingend recht schorten klachten van welke aard dan ook ten aanzien van de uitvoering door de leverancier van de overeenkomst c.q. de deugdelijke nakoming daarvan door de leverancier, de betalingsverplichting van de opdrachtgever niet op. Klachten van welke aard dan ook kunnen slechts schriftelijk ter kennis van de leverancier worden gebracht.

schadevergoeding. Ook heeft de opdrachtgever ingeval van ontbinding.

- Onverminderd bepalingen van dwingend recht rust op de leverancier geen enkele verplichting met betrekking tot een ingediende vordering indien de opdrachtgever niet aan al zijn verplichtingen jegens de leverancier (zowel financieel als anderszins) tijdig en volledig heeft voldaan.
- Een vordering betreffende een door de leverancier geleverde zaak en/of verrichte werkzaamheden c.q. verrichte diensten kan geen invloed hebben op eerder geleverde of nog te leveren zaken en/of werkzaamheden c.q. diensten, ook niet indien deze te leveren zaken en/of werkzaamheden c.q. diensten zijn of zullen worden geleverd ter uitvoering van dezelfde overeenkomst.
- Indien zaken ontbreken bij de aflevering, dient de opdrachtgever dat binnen 7 dagen na aflevering aan de leverancier schriftelijk te melden. Bij een melding na verloop van deze termijn worden de ontbrekende zaken niet gecrediteerd aan de opdrachtgever, noch worden de zaken kosteloos alsnog bij de opdrachtgever afgeleverd.

Artikel 11: Zet-, druk- of andere proeven

- De opdrachtgever is gehouden de door hem al dan niet op zijn verzoek van de leverancier ontvangen zet-, druk- of andere proeven zorgvuldig op fouten en gebreken te onderzoeken en deze met bewaamde spoed gecorrigeerd of goedgekeurd aan de leverancier terug te zenden.
- Goedkeuring van de proeven door de opdrachtgever geldt als erkenning dat de leverancier de aan de leverancier voorafgaande werkzaamheden juist heeft uitgevoerd.
- De leverancier is niet aansprakelijk voor afwijkingen, fouten en gebreken die onopgemerkt zijn gebleven in door de opdrachtgever goedgekeurde of gecorrigeerde proeven.
- Elke op verzoek van de opdrachtgever vervaardigde proef wordt naast de overeengekomen prijs in rekening gebracht, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen dat de kosten van deze proeven in de prijs zijn inbegrepen.

Artikel 12: Afwijkingen

- Afwijkingen tussen enerzijds het geleverde werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten en anderzijds het oorspronkelijke ontwerp, tekening, kopij of model respectievelijk de zet-, druk-, of andere proef, kunnen geen reden vormen voor afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding, indien zij van geringe betekenis zijn.
- Bij een beoordeling van de vraag of afwijkingen in het totaal van het werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten al dan niet als gering moeten worden beschouwd, wordt daaruit een representatieve steekproef in aanmerking genomen, tenzij het individueel bepaalde zaken c.q. werkzaamheden/diensten betreft.
- Afwijkingen die, alle omstandigheden in aanmerking genomen, in redelijkheid geen of een ondergeschikte invloed op de gebruikswaarde van het werk c.q. de geleverde/vervaardigde zaken c.q. de verrichte werkzaamheden/diensten hebben, worden steeds geacht afwijkingen van geringe betekenis te zijn.
- Opdrachtgever houdt rekening met het feit dat kleuren van drukwerkproducten en opmaakbestanden, zoals weergegeven in (digitaal) vervaardigde drukproeven of zoals getoond op een beeldscherm, in zekere mate zullen afwijken van de kleur van het drukwerk na productie. Ook dergelijke afwijkingen kunnen geen reden vormen voor afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding.
- Tenzij uitdrukkelijk en schriftelijk anders is overeengekomen zijn meer- of minderleveringen ten opzichte van het overeengekomen aantal toegestaan indien zij niet meer of minder bedragen dan de volgende percentages:
  - oplage tot 20.000 eenheden: 10%
  - oplage van 20.000 en meer: 5%Ten aanzien van meer- of minderleveringen van verpakkingsdrukwerk, etiketten en kettingformulieren is evenwel steeds een percentage van 10% toegestaan. Het meerdere of het minder geleverde aantal wordt in rekening gebracht respectievelijk verrekend.

- Ten aanzien van de kwaliteit en het gramgewicht van papier en karton worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt de afwijkingen die zijn toegestaan krachtens de tolerantienormen vermeld in de Algemene leveringsvoorwaarden van de Vereniging van Papiergroothandelaren.
- De desbetreffende voorwaarden liggen bij de leverancier ter inzage. De leverancier zal de opdrachtgever op diens verzoek kosteloos een exemplaar van deze voorwaarden toezenden.
- Afwijkingen in de overige door de leverancier gebruikte materialen en halfabrikaten die zijn toegestaan volgens de op de levering van deze materialen en halfabrikaten aan de leverancier betrekking hebbende algemene verkoopvoorwaarden, worden als afwijkingen van geringe betekenis aangemerkt. De desbetreffende voorwaarden liggen bij de leverancier ter inzage. De leverancier zal de opdrachtgever op diens verzoek kosteloos een exemplaar van deze voorwaarden toezenden.

Artikel 13: Duurovereenkomsten; periodieke uitgaven

- Een overeenkomst tot de vervaardiging van een periodieke uitgave geldt, indien terzake niet uitdrukkelijk en schriftelijk anders is overeengekomen, voor onbepaalde tijd en kan slechts door opzegging worden beëindigd met inachtneming van de opzegtermijn als bedoeld in lid 2, tenzij de opdrachtgever een eenmalige beëindigingsvergoeding betaalt ter hoogte van 50% van het totaal over het gehele voorgaande jaar door de leverancier ter uitvoering van de periodieke uitgave in rekening gebrachte bedrag.
- De opzegtermijn is een jaar indien het een periodieke uitgave betreft die viermaal per jaar of vaker verschijnt en 6 maanden indien het een periodieke uitgave betreft die minder vaak verschijnt.
- Onder een periodieke uitgave als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt verstaan een uitgave die minimaal twee keer per jaar verschijnt.
- Onder vervaardiging in de zin van het eerste lid van dit artikel wordt mede begrepen de vervaardiging van halfabrikaten of hulpmiddelen zoals losse katernen, litho- en zetwerk alsmede werkzaamheden tot afwerking en tot de verspreiding van de uitgave.
- Een overeenkomst als bedoeld in dit artikel kan slechts door middel van een aantekende of met ontvangstbevestiging verzonden brief, dan wel per deurwaardersexploot worden opgezegd.
- Van het bepaalde in dit artikel kan slechts bij schriftelijke overeenkomst worden afgeweken.
- De leden 1, 5 en 6 van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op overeenkomsten tot het leveren van diensten of het verrichten van werkzaamheden, met dien verstande dat de opzegtermijn in die gevallen standaard 6 maanden bedraagt.

Artikel 14: Intellectueel eigendom etc.

- De opdrachtgever garandeert de leverancier dat de opdrachtgever rechthebbende is ten aanzien van alle in het kader van de overeenkomst van of namens de opdrachtgever ontvangen zaken in welke vorm dan ook, zoals kopij, zetsel, modellen, tekeningen, foto's, afbeeldingen, litho's, films, video's, informatiedragers, software, data, broncodes, objectcodes, monsters, ontwerpen, schetsen, processen, procedures, rapporten, artikelen, correspondentie, documenten etc. en geen inbreuk wordt gemaakt op (intellectuele eigendoms)rechten van derden, waaronder begrepen de rechten die derden kunnen doen gelden op grond van een overeenkomst of toepasselijke wet- en regelgeving. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier zowel in als buiten rechte voor alle aanspraken die derden op grond daarvan geldend kunnen maken.
- Indien de leverancier in redelijkheid betwijfelt of de opdrachtgever rechthebbende is als bedoeld in lid 1 van dit artikel, dan is de leverancier bevoegd de nakoming van de overeenkomst op te schorten tot het moment waarop ondubbelzinnig komt vast te staan dat opdrachtgever rechthebbende is. Daarna zal de leverancier de overeenkomst alsnog binnen een redelijke termijn uitvoeren.

3. Tenzij uitdrukkelijk schriftelijk anders is overeengekomen, is de leverancier steeds de rechthebbende van de intellectuele eigendomsrechten die ontstaan op de door hem bij de nakoming van de overeenkomst vervaardigde zaken, verleende diensten en verrichte werkzaamheden.
4. De door de leverancier in het kader van de overeenkomst geleverde zaken zoals kopij, zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, software, websites, databestanden, apparatuur, fotografische opnamen, litho's, films en soortgelijke productie- en hulpmiddelen, evenmin als een tot het wezenlijke van die vormgeving behorende gedeelte daarvan, mogen, ook indien of voor zover op de vormgeving te dien aanzien geen auteursrecht of andere wettelijke bescherming voor de leverancier bestaat, niet zonder diens schriftelijke toestemming in het kader van enig productieproces worden veelelvoudigd.
5. De opdrachtgever verkrijgt na levering door de leverancier het niet-exclusieve, niet-overdraagbare recht tot gebruik van de door de leverancier in het kader van de overeenkomst vervaardigde zaken, verleende diensten en verrichte werkzaamheden, onder de opschortende voorwaarde dat de opdrachtgever zijn financiële verplichtingen uit de overeenkomst volledig is nagekomen. Dit gebruiksrecht is beperkt tot het recht van normaal gebruik van de geleverde zaken in het kader van de exploitatie van de onderneming van de opdrachtgever en de opdrachtgever zal deze zaken niet anderszins veelelvoudigen of openbaar maken zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de leverancier.
6. Het op basis van dit artikel aan opdrachtgever toegekende recht tast het recht of de mogelijkheid van leverancier niet aan om de aan die ontwikkeling ten grondslag liggende onderdelen, algemene beginselen, ideeën, ontwerpen, algoritmen, documentatie, programmeertalen, protocollen, standaarden, knowhow en dergelijke, zonder enige beperkingen voor andere doeleinden te gebruiken en/of te exploiteren. Evenmin wordt het recht van leverancier aangetast om ontwikkelingen te doen die soortgelijk en/of ontleend zijn aan die welke ten behoeve van de opdrachtgever zijn of worden gedaan.
7. Ook indien de overeenkomst daarin niet uitdrukkelijk voorziet, is de leverancier steeds toegestaan technische voorzieningen aan te brengen ter bescherming van apparatuur, databestanden, websites, ter beschikking gestelde programmatuur, programmatuur waaraan aan opdrachtgever toegang wordt verschaft.

Artikel 15: Eigendom productiemiddelen etc.

1. Alle door de leverancier vervaardigde goederen zoals productiemiddelen, halffabrikaten en hulpmiddelen en met name zetsel, ontwerptekeningen, modellen, werk- en detailtekeningen, informatiedragers, computerprogrammatuur, databestanden, fotografische opnamen, litho's, clichés, films, micro- en macromontages, drukplaten, zeefdrukvormen, diepdrukcilinders, stylen, stansmessen en -vormen, (folie-)preegvormen, stempelplaten en randapparatuur, blijven het eigendom van de leverancier, ook als deze als aparte post in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
2. De leverancier is niet gehouden de in lid 1 bedoelde zaken aan de opdrachtgever af te geven of anderszins aan hem over te dragen.
3. De leverancier is niet gehouden de in het eerste lid van dit artikel bedoelde zaken voor de opdrachtgever te bewaren. Indien de leverancier en de opdrachtgever overeenkomen dat deze zaken door de leverancier zullen worden bewaard, geschiedt dit voor de duur van ten hoogste een jaar en zonder dat de leverancier instaat voor de geschiktheid tot herhaald gebruik.

Artikel 16: Eigendom opdrachtgever, pandrecht

1. De leverancier zal de door de opdrachtgever in het kader van de nakoming van de overeenkomst aan hem toevertrouwde zaken bewaren met de zorg van een goed bewaarder.
2. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid van dit artikel, draagt de opdrachtgever tijdens de bewaring alle risico's ten aanzien van de in lid 1 bedoelde zaken.

De opdrachtgever dient desgewenst zelf een verzekering voor dit risico af te sluiten.

3. De opdrachtgever is gehouden er voor zorg te dragen dat er, voorafgaande aan de verstreking aan de leverancier van kopij, een tekening, ontwerp, een fotografische opname of een informatiedrager, een duplicaat van deze zaken wordt gemaakt. De opdrachtgever dient deze onder zich te houden voor het geval de afgegeven zaken tijdens de bewaring door de leverancier worden verloren of wegens beschadiging onbruikbaar worden. In dat geval dient de opdrachtgever de leverancier op verzoek tegen vergoeding van materiaalkosten een nieuw exemplaar te verstrekken.
4. De opdrachtgever verleent de leverancier pandrecht op alle zaken die in het kader van de nakoming van de overeenkomst met de leverancier door hem in de macht van de leverancier worden gebracht, alsmede op alle andere zaken die eigendom zijn van de opdrachtgever en door hem in de macht van de leverancier worden gebracht en tevens op geleverde zaken met betrekking waartoe de leverancier geen beroep kan doen op zijn eigendomsvoorbehoud wegens het feit dat de geleverde zaken zijn vermengd, vervormd of nagetrokken, zulks tot meerdere zekerheid van al hetgeen de opdrachtgever in welke hoedanigheid en uit welke hoofde ook aan de leverancier verschuldigd mocht zijn, niet opeisbare en voorwaardelijke schulden daaronder mede begrepen.

Artikel 17: Door de opdrachtgever aangeleverde materialen, producten, specificaties en informatie

1. Indien de opdrachtgever met de leverancier is overeengekomen, dat de opdrachtgever materiaal, (elektronische) gegevens of producten ter bedrukking of ter verwerking zal aanleveren, dient hij voor deze aanlevering zorg te dragen op een ten behoeve van een normale planmatige productie als tijdig en deugdelijk te beschouwen wijze. De opdrachtgever zal hiertoe instructies van de leverancier ontvangen.
2. De opdrachtgever is gehouden naast het voor de overeengekomen prestatie benodigde materiaal of de daarvoor benodigde producten, tevens een voor de desbetreffende bewerking redelijke hoeveelheid voor proeven, inschiet e.d. te leveren. De opdrachtgever zal hiertoe de opgave van de leverancier ontvangen. De opdrachtgever staat er voor in, dat de leverancier een voldoende hoeveelheid zal ontvangen. De bevestiging van ontvangst van het materiaal of de producten door de leverancier houdt niet in de erkenning dat een voldoende of de op de vervoersdocumenten vermelde hoeveelheid is ontvangen.
3. De opdrachtgever draagt het risico van misverstanden ten aanzien van de inhoud en uitvoering van de overeenkomst indien deze hun oorzaak vinden in door de leverancier niet, niet juist, niet tijdig of onvolledig ontvangen specificaties of andere mededelingen die mondeling of door een door de opdrachtgever daartoe aangewezen persoon zijn gedaan dan wel zijn overgebracht door middel van enig technisch middel zoals de telefoon, de fax of e-mail.
4. De leverancier is niet gehouden de van de opdrachtgever ontvangen zaken voorafgaande aan de bedrukking of de bewerking op de geschiktheid hiertoe te onderzoeken.
5. De leverancier kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het te kort schieten in de nakoming van de overeenkomst als dat zijn oorzaak vindt in buitengewone of in redelijkheid voor de leverancier onvoorzienbare verwerkingsmoeilijkheden voortvloeiend uit de aard van de door de opdrachtgever aangeleverde materialen, (elektronische) gegevens of producten en evenmin als dat een gevolg is van afwijkingen tussen het aanvankelijk aan de leverancier getoonde monster of voorbeeld en de later door de opdrachtgever aangeleverde materialen, (elektronische) gegevens of producten.
6. De leverancier staat niet in voor eigenschappen als houdbaarheid, hechting, glans, kleur, licht- of kleurechtheid of slijtvastheid indien de opdrachtgever niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van de door hem aangeleverde materialen of producten en/of niet deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbewerkingen en/of de toegepaste oppervlaktebewerkingen.

7. Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, kan de leverancier noch aansprakelijk worden gesteld voor het loslaten, kleven, smetten, veranderen van glans of kleur, noch voor het beschadigen van door hem van de opdrachtgever ontvangen en door hem te bedrukken of te bewerken materialen en producten als deze een voorbereiding hebben ondergaan zoals door het aanbrengen van lak, vernis of anti-smetpoeder. De opdrachtgever is gehouden de leverancier vooraf schriftelijk op bijzondere moeilijkheden of gezondheidsrisico's tijdens de bedrukking of bewerking van de door hem aangeleverde materialen en producten te wijzen.
9. De leverancier is gerechtigd over de resten zoals snijafval etc. van de door de opdrachtgever aangeleverde materialen en producten te beschikken als waren deze zijn eigendom. De opdrachtgever is op verzoek van de leverancier gehouden de ongebruikte materialen en producten alsmede de evenbedoelde resten bij de leverancier af te halen binnen de door de leverancier te stellen termijn.

Artikel 18: Overmacht

1. Tekortkomingen van de leverancier in de nakoming van de overeenkomst kunnen niet aan hem worden toegerekend, indien zij niet te wijten zijn aan zijn schuld, noch krachtens de wet, de overeenkomst of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komen (overmacht).
2. Onder overmacht als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt in ieder geval – derhalve niet uitsluitend – begrepen een tekortkoming als gevolg van oorlog, mobilisatie, onlusten, overstroming, gesloten scheepvaart, andere stremmingen in het vervoer, stagnatie in, respectievelijk beperking of stopzetting van de levering door openbare nutsbedrijven, gebrek aan gas, aardolieproducten of andere middelen tot energieopwekking, brand, machinereuk en andere ongevallen, bovenmatig ziekteverzuim van het personeel, stakingen, uitsluitingen, acties van vakbonden, uitvoerbeperkingen, andere maatregelen van overheidswege, niet-levering van noodzakelijke materialen en halffabrikaten door derden, sabotage, opzet of grove schuld van hulppersonen en andere soortgelijke omstandigheden.
3. In geval van overmacht heeft de leverancier de keuze hetzij de uitvoering van de overeenkomst op te schorten totdat de overmachtsituatie heeft opgehouden te bestaan, hetzij de overeenkomst, al dan niet na aanvankelijk voor opschorting te hebben gekozen, geheel of gedeeltelijk te ontbinden. De opdrachtgever heeft in beide gevallen geen recht op enige schadevergoeding. Indien de periode waarin door de overmacht nakoming van de verplichtingen door de leverancier onmogelijk is langer duurt dan dertig (30) dagen, is ook de opdrachtgever bevoegd de overeenkomst gedeeltelijk (voor de toekomst) te ontbinden, met dien verstande dat de leverancier conform lid 4 van dit artikel gerechtigd is voor de reeds geleverde zaken c.q. verrichte werkzaamheden/diensten een factuur te sturen. Bij gedeeltelijke ontbinding bestaat geen verplichting tot vergoeding van de (eventuele) schade.
4. Indien de leverancier bij het intreden van de overmacht al gedeeltelijk aan zijn verplichtingen heeft voldaan of slechts gedeeltelijk aan zijn verplichtingen kan voldoen, is hij gerechtigd dat gedeelte afzonderlijk te factureren en is de opdrachtgever gehouden deze factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijke overeenkomst.

Artikel 19: Aansprakelijkheid

1. De leverancier is aansprakelijk voor schade die de opdrachtgever lijdt en die het gevolg is van een aan de leverancier toe te rekenen tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst. Voor vergoeding komt echter alleen in aanmerking die schade waartegen de leverancier verzekerd is, dan wel redelijkerwijs verzekerd had behoren te zijn – gegeven de aard van de onderneming van de leverancier en de markt waarin hij opereert – en slechts tot het bedrag dat de verzekeraar in voorkomend geval uitkeert.
2. Niet voor vergoeding in aanmerking komt:
  - a) vermogensschade, zoals - doch niet beperkt tot - bedrijfsschade, gevolgschade, vertragingsschade, gederfde winst, omzetschade, gemiste besparingen, verminderde goodwill, reputatieschade, schade betreffende

- kosten in verband met onderbreking of stilstand van (een deel van) de onderneming van opdrachtgever en/of andere indirecte schade;
- b) schade ontstaan door handelen of nalaten van de opdrachtgever en/of derden in strijd met door de leverancier verstrekte instructies c.q. in strijd met de overeenkomst en/of deze leveringsvoorwaarden;
  - c) schade als direct gevolg van door of namens de opdrachtgever aan de leverancier verstrekte onjuiste, onvolledige en/of ondeugdelijke informatie;
  - d) schade als gevolg van of in verband met jegens de leverancier gepleegde cybercrime (computercriminaliteit) c.q. cybercrime waarvan de leverancier slachtoffer is geworden, indien de leverancier voor deze schade aansprakelijk is, onder welke schade onder meer doch niet uitsluitend wordt verstaan schade als gevolg van of in verband met: het binnendringen in een geautomatiseerd werk (computervrededreuk) (artikel 138ab Wetboek van strafrecht), het belemmeren van toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk (artikel 138b Wetboek van strafrecht), het vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van enig geautomatiseerd werk of enig werk voor telecommunicatie, het veroorzaken van stoornis in de gang of in de werking van zodanig werk of een ten opzichte van zodanig werk genomen veiligheidsmaatregel (artikelen 161sexies en 161septies Wetboek van strafrecht), alsmede het wederrechtelijk veranderen, wissen, onbruikbaar of ontoegankelijk maken van gegevens dan wel andere gegevens daaraan toevoegen en/of het ter beschikking stellen of verspreiden van gegevens die bestemd zijn om schade aan te richten in een geautomatiseerd werk (door zichzelf te vermenigvuldigen (computervirussen) (artikel 350a Wetboek van strafrecht).
3. Indien:
    - a) het voor de leverancier ten tijde van het aangaan van de overeenkomst niet of niet tegen redelijke condities mogelijk is een verzekering als bedoeld in lid 1 van dit artikel af te sluiten of daarna tegen redelijke condities te verlenen;
    - b) de verzekeraar niet tot uitkering van de betreffende schade overgaat;
    - c) de betreffende schade niet door de verzekering is gedekt, is de vergoeding van de schade beperkt tot het bedrag dat door de leverancier voor de (onderhavige) overeenkomst (exclusief BTW) met de opdrachtgever is overeengekomen.
  4. De leverancier is niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook die ontstaat doordat of nadat opdrachtgever de (vervaardigde) zaken na aflevering in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, respectievelijk in gebruik heeft doen nemen, heeft doen bewerken of verwerken of aan derden heeft doen leveren.
  5. De leverancier is eveneens niet aansprakelijk voor schade aan door hem van de opdrachtgever ontvangen en door de leverancier te bedrukken, te bewerken of te verwerken materialen of producten, indien de opdrachtgever de leverancier niet uiterlijk bij het aangaan van de overeenkomst opgave heeft gedaan van de eigenschappen en de aard van deze materialen of producten en deugdelijke informatie heeft verstrekt over de toegepaste voorbewerkingen en de toegepaste oppervlaktebewerkingen.

6. Indien de leverancier ter zake van enige schade, waarvoor hij krachtens de overeenkomst met de opdrachtgever c.q. deze leveringsvoorwaarden dan wel anderszins jegens de opdrachtgever niet aansprakelijk zou zijn, door een derde aansprakelijk wordt gesteld, zal de opdrachtgever hem ter zake volledig vrijwaren en de leverancier alles vergoeden wat hij aan deze derde dient te voldoen.

Artikel 20: Beveiliging

1. Indien leverancier op grond van de overeenkomst gehouden is tot het voorzien in een vorm van informatiebeveiliging, zal die beveiliging beantwoorden aan de tussen partijen schriftelijke overeengekomen specificaties betreffende beveiliging. Leverancier staat er niet voor in dat de informatiebeveiliging onder alle omstandigheden doeltreffend is. Indien een

- uitdrukkelijk omschreven wijze van beveiliging in de overeenkomst ontbreekt, zal de beveiliging voldoen aan een niveau dat, gelet op de stand van de techniek, de gevoeligheid van de gegevens en aan het treffen van de veiligheid verbonden kosten niet onredelijk is.
2. De door of vanwege leverancier aan opdrachtgever verstrekte toegangs- of identificatiecodes en certificaten zijn vertrouwelijk en zullen door opdrachtgever als zodanig worden behandeld en slechts aan geautoriseerde personeelsleden uit de eigen organisatie van opdrachtgever kenbaar worden gemaakt. Leverancier is gerechtigd toegewezen toegangs- of identificatiecodes en certificaten te wijzigen.
  3. Opdrachtgever zal zijn systemen en infrastructuur adequaat beveiligen, tijdig updates en te allen tijde antivirus-programmatuur in werking hebben.

Artikel 21: Verwerking van persoonsgegevens

1. Indien de leverancier persoonsgegevens (zoals bedoeld in Verordening (EU) 2016/679 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (de 'AVG')) verwerkt of laat verwerken, dan zal de leverancier met betrekking tot de verwerking van deze gegevens voldoen aan de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De leverancier wordt in dat geval aangemerkt als verwerker zoals bedoeld in de AVG en zal als zodanig aan zijn verplichtingen voortvloeiende uit de AVG voldoen. In dat geval zal tussen de leverancier en de opdrachtgever een verwerkersovereenkomst in de zin van de AVG worden gesloten, waarin de afspraken tussen partijen zullen worden vastgelegd.
2. De opdrachtgever is verplicht met betrekking tot de verwerking van de in lid 1 van dit artikel bedoelde persoonsgegevens te voldoen aan de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De opdrachtgever wordt in dat geval aangemerkt als verwerkingsverantwoordelijke en/of verwerker zoals bedoeld in de AVG. De opdrachtgever is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de nakoming van zijn verplichtingen voortvloeiende uit voornoemde wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG, in zijn hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke en/of verwerker.
3. Ingeval van verwerking van de in lid 1 van dit artikel bedoelde persoonsgegevens staat de opdrachtgever ervoor in dat de verwerking van persoonsgegevens niet onrechtmatig is en geen inbreuk maakt op de rechten van de desbetreffende betrokkenen. De opdrachtgever vrijwaart de leverancier tegen eventuele aanspraken van betrokkenen of derden als gevolg van het niet naleven door de opdrachtgever van de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder maar niet beperkt tot de AVG. De leverancier is slechts aansprakelijk voor de schade die door de door hem verrichte verwerking van de persoonsgegevens is veroorzaakt, indien bij de verwerking niet is voldaan aan de specifiek tot de leverancier als verwerker gerichte verplichtingen van de AVG of buiten dan wel in strijd met de rechtmatige instructies van de opdrachtgever is gehandeld.

Artikel 22: Geheimhouding

1. Beide partijen zijn verplicht tot geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie die zij in het kader van de overeenkomst van elkaar of uit andere bron hebben verkregen. Informatie geldt als vertrouwelijk als dit door een partij is medegedeeld of als dit voortvloeit uit de aard van de informatie.
2. Indien, op grond van een wettelijke bepaling of een rechterlijke uitspraak, de leverancier gehouden is vertrouwelijke informatie aan door de wet of de bevoegde rechter aangewezen derden te verstrekken, en de leverancier zich ter zake niet kan beroepen op een wettelijk dan wel door de bevoegde rechter erkend of toegestaan recht van verschoning, dan is de leverancier niet gehouden tot schadevergoeding of schadeloosstelling en is de opdrachtgever niet gerechtigd tot ontbinding van de overeenkomst, onverminderd bepalingen van dwingend recht.

Artikel 23: Vervaltermijnen

1. Onverminderd bepalingen van dwingend recht, vervallen rechtsvorderingen en andere bevoegdheden van de opdrachtgever, uit welken hoofde ook, jegens de leverancier in verband met vervaardigde/geleverde zaken en/of verrichte werkzaamheden/diensten na twaalf (12) maanden na de datum waarop de opdrachtgever bekend werd of redelijkerwijs bekend kon zijn met het bestaan van deze rechten en bevoegdheden en hij voor het verstrijken van deze termijn geen schriftelijke claim heeft neergelegd bij de leverancier.
2. Indien binnen de in lid 1 van dit artikel vermelde termijn door de opdrachtgever een schriftelijke claim is neergelegd bij de leverancier in verband met door hem vervaardigde zaken en/of verrichte werkzaamheden/diensten, vervalt, onverminderd bepalingen van dwingend recht, iedere rechtsvordering dienaangaande van de opdrachtgever indien de leverancier niet binnen een termijn van vier (4) maanden na het ontvangen van de betreffende claim in rechte is betrokken bij de op grond van artikel 25 van de leveringsvoorwaarden bevoegde rechter.

Artikel 24: Ontbinding

1. Ingeval de opdrachtgever een of enige van zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst niet of deels niet nakomt, is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim en heeft de leverancier het recht de overeenkomst, zonder nadere ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst, eenzijdig geheel of gedeeltelijk te ontbinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de opdrachtgever en/of zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst op te schorten, zonder dat de leverancier tot enige schadevergoeding is gehouden en onverminderd eventuele aan de leverancier toekomende rechten, waaronder begrepen het recht op volledige schadevergoeding. Alle vorderingen die de leverancier in deze gevallen op de opdrachtgever mocht hebben (onder meer, doch niet uitsluitend bedragen die de leverancier voor de beëindiging van de overeenkomst heeft gefactureerd in verband met hetgeen hij ter uitvoering reeds naar behoren heeft verricht of geleverd) of verkrijgen, zullen terstond en ten volle opeisbaar zijn.
2. Ingeval van:
  - (het aanvragen van) faillissement van de opdrachtgever, (het verzoek tot) surséance van betaling van de opdrachtgever, voor zover de opdrachtgever een natuurlijke persoon betreft: het op de opdrachtgever van toepassing worden van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) dan wel zijn overlijden; of
  - beslaglegging op een aanmerkelijk deel van het vermogen van de opdrachtgever of de situatie dat opdrachtgever niet langer moet worden geacht de verplichtingen uit de overeenkomst na te kunnen komen; of
  - stillegging, liquidatie of gehele of gedeeltelijke overname, directe of indirecte wijziging van de zeggenschap of enige daarmee te vergelijken toestand van de onderneming van de opdrachtgever; of
  - staking van de onderneming van de opdrachtgever;

is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim en heeft de leverancier het recht de overeenkomst zonder nadere ingebrekestelling en zonder rechterlijke tussenkomst eenzijdig door middel van een schriftelijke kennisgeving geheel of gedeeltelijk te ontbinden, zonder dat de leverancier tot enige schadevergoeding is gehouden en onverminderd zijn verdere rechten, waaronder begrepen het recht van de leverancier op volledige schadevergoeding.

3. Ingeval opdrachtgever onherroepelijk in staat van faillissement is komen te verkeren, eindigt voor zover van toepassing het recht tot gebruik van de ter beschikking gestelde programmatuur, websites en dergelijke, alsmede het gebruik van de diensten van de leverancier, zonder dat hiervoor een opzeggingshandeling nodig is.

Artikel 25: Toepasselijk recht

1. De overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever wordt beheerst door het Nederlandse recht.
2. De Nederlandse rechter is bevoegd om kennis te nemen van alle geschillen die voortvloeien uit of samenhangen met de uitvoering van de overeenkomst tussen de leverancier en de opdrachtgever. De bevoegde rechter is de rechter van het arrondissement waaronder de leverancier ressorteert, tenzij de opdrachtgever een consument is en binnen een maand nadat de leverancier zich schriftelijk jegens de opdrachtgever op dit beding heeft beroepen, voor de beslechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter kiest.